VÄST-SVENSKA KURIREN

Socialdemokratiska Vänsterns organ

Aktiebolaget Göteborgs-Tryckeriet, Göteborg 1921.

N:r 31

Annonspris:
Textsida 15 öre pr mm. Efter text 12 öre pr mm. Begärd plats enligt överenskommelse. Plats- och sammanträdesannonser 12 öre pr mm. Födelse-, förlovnings- och vigselannonser Kr. 3: —. Gratulationsannonser minsta pris Kr. 1: 75.

Göteborg. Lördagen den 23 April.

Redaktör: Richard Jason Fjeldstad.

Telefoner: Redaktion 186 06, Annonskontor 19419, Expedition 7978, Postgatan 41, Göteborg

Prenumerationspris:
Helt år Kr. 10: —. Tre kvartal Kr. 8: —.
Halvt år Kr. 5: 50. Ett kvartal Kr. 3: —.
En månad Kr. 1: —.
Lösnummer 15 öre.
Utkommer onsdagar och lördagar.

1921

Åland åt Vit-Finland!

Kommentarer till D. N:s sensationella telegram från Genève.

Ett telegram till D. N. från Genève ger en kort resumé av Ålandsrapportörernas rapport till Nationsförbundets råd, en resumé, för vars riktighet D. N. må svara. Rapportörerna ha varit belgaren Beyens, schweizaren Calonder och amerikanen Elkus, således män från stater, så avlägsna från Östersjön, att däri givits en garanti för en lugn och lidelsefri uppfattning av frågan.

Innan rapporten i sin helhet föreligger, har man blott att hålla sig till de allmänna synpunkter, som slutligen påstås ha blivit bestämmande för rapportörernas uppfattning att Åland bör bevaras åt Finland. Till denna slutsats ha de efter sina undersökningar kommit, vilket alltså innebär ett nederlag för den rikssvenska ståndpunkten och en seger för finnsvensk mening.

Där underkännes tydligen värdet av en till Åland inskränkt folkomröstning. Skälet härtill är att man vill undvika utbrytning ur ett språkområde av vissa landsdelar för omröstning. Därvid bör dock påpekas, att den zonomröstning, som ägt rum i Slesvig och Schlesien, pekar i riktning mot ett sådant arrangemang. I alla händelser är det omtvistligt, huruvida **regionalt** referendum verkligen strider mot principen om nationalitetsomröstning. Med rapportörernas motivering, såvitt den kan skönjas, förfaller emellertid Ålandsfrågan som ett särspörsmål och ryckes in i den större diskussionen om hela den finnsvenska befolkningens ställning. Liksom hänsynen till grannen Råds-Rysslands mening skjutits åt sidan hela den tid frågan varit uppe, så utrangeras nu även alla specifikt rikssvenska intressen och synpunkter.

Vidare underkännes även den åländska opinionen för anslutning till Sverge såsom ett tillräckligt argument. Det måste ju också medges, att det under mer än ett sekel aldrig försports någon Ålandsbefolkningens önskan om separation från Finland. Rörelsen härför är blott några år gammal; orsakerna till den ha ännu ej fått full belysning och åtskilligt döljer sig i dunkel agitation och motagitation. Kanske rapporten kommer att lämna upplysningar i detta för bedömande av rörelsens kärna och halt onekligen viktiga kapitel.

Tyngdpunkten i rapportörernas framställning är emellertid det starka betonandet av det finnsvenska motivet, nämligen den försvagade ställning, vari det svenska folkelementet i Finland skulle bringas genom Ålands avskiljande. Här har finnsvensk borgerligt nationell polemik burit segern hem; här var däremot den rikssvenska uppfattningens svagaste punkt. Ville man säga A, måste man säga B, ville man avskilja Åland, måste man gå vidare och fordra **samtliga** svensktalande landsdelars avsöndring från Finland, vilket hade varit orimligt och omöjligt; nationalitetsprincipens konsekventa tillämpning skulle då ha brutit sönder ett samhälle och en stat, som uppvuxit ur århundradens sammanfogning; exemplet visar oss då denna princips blott mycket relativa giltighet.

Rapportörerna återföra då Ålandsfrågan till densammas utgångspunkt. Deras resonemang synes stanna vid status quo. Men för att åtminstone lämna efter sig något positivt resultat utöver underkännandet av den ena partens mening föreslå de vissa garantier för Åland ifråga om språk, handel och invandring — vilket antyder även här ett biträdande av finnsvenska lösningslinjer.

Det alltså magra resultatet av Ålandsaktionen, som Förbundsrådet sannolikt stadfäster, då det väl ej kan antagas, att det desaouverar sina rapportörer, visar oss, att dylika invecklade spörsmål ej kunna definitivt och fullt tillfredsställande lösas av borgarestaternas diplomatism och pacifism. Frågan har kommit att från början läggas på ett alltför snävt plan, då där dels fullständigt ströks varje tanke på ett fullt självständigt Åland, dels hela tvisten betraktades blott ur synpunkten av grannsämja mellan Sverge och Finnland, i stället för att behandlas som en Östersjöfråga, intresserande **flera** grannar än de båda närmaste.

Det tyska guldets lockelse.

En tjuv som säger till när han ska' stjäla.

Från Paris telegraferas: Skadeståndskommissionen har tillställt den tyska krigsskadeersättningskommissionen en not, vari kräves, att tyska riksbankens hela guldförråd före den 1 maj skulle överflyttas till tyska riksbankens avdelningskontor i Köln eller Koblenz såsom garanti för att fredsfördragets bestämmelser utföras. I händelse Tyskland vägrar gå in härpå kommer kommissionen att kräva omedelbart utlämnande av tyska riksbankens guldförråd. Kommissionen fordrar svar till den 22 d:s.

Kommunistiska partiets dagspolitiska program.

Partikongressens riktlinjer för parlamentariskt arbete.

Republik. Enkammarsystem. Allmän rösträtt från 20 år.

Avskaffande av alla lagar, som hindra de arbetande klassernas yttrande-, tryck-, förenings-, församlings- och demonstrationsfrihet.

Avrustning. Vägran av alla militära anslag. Utträde ur Nationernas Förbund.

Fullständig religions- och samvetsfrihet. Statskyrkans avskaffande. Konfessionslös skolundervisning.

Folkskolan bottenskola för alla barn. Fri undervisning och skolmaterial.

Straffrättens humanisering. Folkvalda domare. Jury i brottmål. Kostnadsfri rättshjälp.

De indirekta skatternas avskaffande. Direkt progressiv beskattning.

Rusdrycksförbud. Folkhälsans befrämjande genom undervisning och aktiva åtgärder. Effektiv social skyddslagstiftning. Tillräckliga och hygieniska bostäder åt alla. Hyreslagstiftning. Bostadsinspektion.

Lagstadgad normalarbetsdag och arbetarsemester. Underhållsplikt åt alla arbetsoförmögna och till dem som drabbas av arbetslösheten.

Krediten organiseras genom staten och kommunen. Samhället inskrider för reglerande av osäkliga varupriser. Kooperationen främjas i socialistisk riktning.

Lantarbetares, torpares, åbors och andra proletära jordbrukargruppers intressen värnas på det kraftigaste. Småbönder och småbrukare stödjas gent emot allt slags bank-, bolags- och storgodsvälde.

Göteborgs Kommunistiska Arbetarekommun.

Partiets demonstrationsmärke, Röda Nejlikan,

finnes nu att avhämta å Kommunexpeditionen Andra Långgatan 6. Alla partivänner uppmanas att snarast uttaga blommor till försäljning. Fart i arbetet till 1 maj!

Kommunalarbetarnas kommunistiska klubbs

medlemmar torde infinna sig å kommunexpeditionen måndagen den 25 kl. 6 e. m.

Telefonarbetareklubben.

Styrelsen och representantskapet torde infinna sig å kommunexp. måndagen den 25 kl. 7 e. m.

Kommunstyrelsen.

Till chef för den polska generalstaben har utnämnts generallöjtnant Wladislaw Sikorskij. Sikorskij är en f. d. legionär, en av Pilsudskijs förtroendemän och anhängare av en aggressiv politik gentemot Sovjet-Ryssland.

*

Norska stortinget har beviljat konungen 100,000 kr. såsom tillägg till apanaget på grund av höjda utgifter särskilt för slottets uppvärmning och belysning. Socialisterna röstade för avslag på framställningen.

*

Paris befolkning utgör nu 2,856,000 personer, vilket är en ökning sedan 1911 av 1,600.

Skall Åland stanna hos Finland?

Rapportörerna uppges ha avstyrkt folkomröstning.

Dagens Nyheter återger ett icke officiellt Genève-telegram.

Ryssland vill ha ett ord med i laget!

Enligt ett privat telegram från Genève till Dagens Nyheter skulle Ålandsrapportörernas yttrande nu föreligga såsom ett omfattande aktstycke, upptagande 120 maskinskrivna sidor. Det tillställes i dagarna förbundsrådet och skall först om några veckor framläggas för allmänheten. Ur dess innehåll säger sig emellertid den citerade tidningens korrespondent ha erfarit följande:

Rapportörerna anse icke att en folkomröstning bör anordnas bland befolkningen på Åland. De skäl som varit bestämmande för rapportörerna synas väsentligen ha varit:

1:o. Bland Ålands befolkning har aldrig förrän under de senaste åren framträtt någon rörelse för anslutning till Sverge, varför man måste antaga att de nu i sådan riktning framställda önskningarna bero på orsaker av övergående natur.

2:o. Till och med i närvarande stund är det blott en minoritet som bestämt (clairement) tillkännager en önskan om anslutning till Sverge.

3:o. Den svenska befolkningen i Finland fäster det största avseende vid att dess numerär icke minskas, vilket skulle bli följden av Ålandsöarnas avträdelse till Sverge.

Rapportörerna framhålla å andra sidan att det är nödvändigt att ge Ålandsbefolkningen vissa garantier, särskilt beträffande språket och handelsutbytet, och fäster bl. a. rådets uppmärksamhet på faran för Ålands kolonisation genom finska immigranter. För att lösa dessa problem föreslå rapportörerna de garantier som kunna anses lämpliga.

Den ledande synpunkten för rapportörerna har varit att återställa grannsämjan vid Östersjön och åvägabringa en avspänning i förhållandet mellan Sverge och Finland.

Utrikesdepartementet vet ingenting om saken.

Med anledning av Dagens Nyheters uppgifter om Ålandsrapportörernas utlåtande har N. D. A. vänt sig med en förfrågan till utrikesdepartementet. Där meddelades, att något meddelande om innehållet i rapportörernas utlåtande icke ingått, men departementet gör vad som göras kan för att få upplysningar i saken. Man synes inom departementet vara av den uppfattningen, att antingen vore det i D. N. återgivna sammandraget av rapportörernas motivering beroende på missförstånd eller också hade rapportörerna gått längre än att behandla Ålandsfrågan, i det att tidningsreferatet tillägger dem uttalanden, som beröra förhållandet mellan svenskar och finnar på det finska fastlandet.

Sv. M. har haft ett samtal med redaktör Hjalmar Branting, som förklarade, att han icke vare sig officiellt eller på annat sätt haft någon underrättelse från Genève om rapportens innehåll. Hr Branting kunde ej tänka sig annat än att anledningen till, att innehållet redan nu kommit till offentligheten, är att söka i en synnerligen grov indiskretion. Det vore säkrast att icke allt för bergfast tro på meddelandets riktighet.

Soc.-Dem. säger i sina kommentarer, att det är föga troligt, att någon av rapportörerna eller någon i folkförbundets generalsekretariat gjort sig skyldig till indiskretion. Man gör alltså klokast i att taga uppgifterna med reservation och avvakta den tidpunkt, då papperen ligga på bordet.

Sovjet-Ryssland låter sig ej nonchaleras.

I samband med framkomna meddelanden om att Ålands-frågan inom den närmaste tiden kommer att av Nationernas förbunnd avgöras till förmån för Finland, har ordföranden för ryska handelsdelegationen i Stockholm meddelat Rostas medarbetare, att sovjetregeringen, såsom den flera gånger tillkännagivet för alla intresserade parter, icke kommer att erkänna någon lösning av Ålandsfrågan såsom bindande för sin del, därest den sker utan dess medverkan.

På Åland tror man inte D. N:s telegram.

Till St. T. telegraferas enskilt från Mariehamn den 19:

Dagens Nyheters version av Ålandsfrågan vinner föga tilltro här. Tidningen Åland ställer sig avvaktande och avhåller sig tills vidare från närmare kommentarer. Tidningen framhåller kort, att den föreslagna lösningen föga överensstämmer med rapportörernas uttalanden vid deras besök i Mariehamn, att de skulle föreslå en lösning, som tillgodoser Ålands intressen.

Stämningen är dock mycket nervös.

Ett annat enskilt telegram till Sv. D. säger:

Den föregivna motiveringen, som påminner om den finlandssvenska argumenteringen, väcker misstänksamhet och förefaller orimlig.

Man kan dock icke undgå konstatera att ögonblickets stämning är mycket nervös.

I Finland är man nöjd och glad — nästan!

Från Helsingfors telegraferas till N. D. A. på onsdagen: Tidningarna mottaga med tillfredsställelse meddelandet om Ålandsrapporten och framhålla, att man här heller icke ansett någon annan utgång av utredningen möjlig. Huvudstadsbladet anser det vara för tidigt att uttala sig om rapportörernas motivering och antyder, att korrespondentens referat knappast kan i alla punkter vara fullt korrekt. Även Helsingin Sanomat ställer sig avvaktande ifråga om enskildheterna i rapporten. Beträffande de omnämnda garantierna för ålänningarna säger sig tidningen ha svårt att förstå, huru Folkförbundet skulle kunna fordra eller kontrollera, att Finlands finsktalande medborgare icke skulle få bosätta sig i en del av rikets område.

Från Tjitja meddelas: Osaki, den förra japanska justitieministern, vars förslag om avrustning föll igenom i parlamentet, befinner sig på resa i provinsen och håller massmöten. De inflytelserika bladen ''Osachi'' o. ''Mainitschi'' understödja Osakis kampanj och påstå, att parlamentet icke företräder den japanska nationen och att folket självt måste övertaga makten.

Under mars ha från Sibirien anlänt 12,900 järnvägsvagnar livsmedel till Central-Ryssland, därav 432 vagnar kött. Från Kaukasus ha anlänt 8,765 vagnar med livsmedel.

*

Arbetslösheten i England ökas dag för dag. För ögonblicket äro 1,614,993 arbetslösa inregistrerade, vilket utgör 108,913 mer än föregående vecka.

Grekland inför revolutionen.

Belägringstillstånd proklamerat i hela landet.

Från Rom telegraferas: Från Grekland ingå meddelanden om allvarliga händelser. Landet står inför revolution.

Befolkningen visar öppet missnöje med det långvariga och resultatlösa fälttåget i Mindre Asien, och på flera ställen, där befolkningen sökt hindra trupperna avresa till fronten, har det kommit till sammanstötningar med polisen.

Ministerpresidenten Gunaris ämnar förklara landet i belägringstillstånd.

Till arbete låtom oss gå!

Då vi nu äntligen efter långvariga diskussioner danat ett parti, som klart manifesterat sitt avståndstagande från all borgerlig reformism, nämligen Sverges Kommunistiska Parti, bör det självklart vara alla dess medlemmars absoluta plikt att lägga manken till för en intensiv kampanj för våra idéer. Ingen tid är lämpligare för den kommunistiska propagandan än just nu, därför att kapitalismen för varje dag dokumenterar sin oförmåga att kunna tillfredsställande leda produktionen, liksom högersocialismen och dess nära släktingar åt vänster (enligt uppgift), visar maktlösheten i den politik, som inför arbetslöshetens och lönenedpressningens faktum ingenting har att föreslå arbetareklassen, utan tålmodigt svältande och försakande till — nästa krigsperiod.

Att därför ödsla bort tiden på diskussioner om de som gått, är meningslöst. Vi behöva lägga verksamheten **utåt** mot våra kapitalistiska fiender, och de som inte våga deltaga i klasskampen ha heller ingen hemortsrätt inom våra led.

Organisation är ledtråden i all utveckling och att skapa solida kommuner ute i bygderna, som vet vad de vilja och handla därefter, måste bli vår allra närmaste uppgift, som kommunister. Vi behöva verkliga kamporganisationer, som inte lämna något tillfälle osparat, att dels uppvisa samhället sådant det är, dels klarlägga hur det kunde bli, vore kommunismen genomförd.

Ett intensivt upplysningsarbete måste nu iscensättas. Den radikala arbetarrörelsens upplysningsarbete är faktiskt den bästa garantien för seger. Och i den upplysningskampanjen måste vår kommunistiska press ha första rummet. Genom vår press' spridning har vi också garantier för framgång för vår rörelse.

Alltså, inga fåfänga på torget! Alla medlemmar i aktivt arbete, var och en med klart aktgivande på vårt program och med handling därefter, framgången skall då icke utebli.

N. R. S.

Arbetslösheten bland järnarbetarna.

Enligt Svenska Metallindustriarbetareförbundets nu föreliggande officiella rapport över arbetslösheten under febr. månad framgår att den är i avsevärt tilltagande. Vid månadens början uppgick antalet arbetslösa till 7,602 och vid dess slut till icke mindre än 9,735, alltså föreligger en ökning blott på en månad med 2,133 arbetslösa. I Stockholm uppgå de arbetslösa inom förbundet den 1 mars till 2,827, i Eskilstuna till 600, i Södertälje 597, i Borlänge 639, i Sundbyberg 321, i Boxholm 257, i Motala 190 etc. Den slutliga arbetslöshetssiffran är betydligt högre, enär ett flertal avdelningar uraktlåtit att insända rapporter.

3,500 järnarbetare i Göteborg arbetslösa.

Inom järn och metalls avdelning i Göteborg, som har ett medlemsantal av över 7,500, räknar man för närvarande med omkring 3,500 arbetslösa, således även de som under mars månad anmält sig arbetslösa.

Nyköpingsmålaren Per Månsson, som för någon tid sedan häktades i Liège som misstänkt för spioneri, har nu blivit frigiven, enligt vad han i telegram från Paris meddelat. Månsson hade varit oförsiktig nog att fotografera några gamla fästningsverk vid Liège.

Bernh. Shaw och Lenin.

Den engelska litteraturens största om bolsjevikernas kamp.

Bernhard Shaw skriver i en av sina senaste artiklar bl. a. följande om de ryska bolsjevikerna:

''De ryska arbetarna ha lärt mycket under världskriget. Tack vare den lektion som den internationella bourgeoisien givit dem i kriget blevo de i stånd att utföra en bragd som man dittills aldrig hört talas om: de vägrade utföra massmord på sina kamrater arbetarna i andra länder; de togo gevären med sig och gingo hem, delade själva ut jord åt sig i sina respektive hemtrakter och började odla den.

Fabriksarbetarna å sin sida övertogo fabrikerna i egna händer och organiserade industrin i hela det arbetande folkets intressen.

Ur kapitalisternas — såväl de ryska som de utländska — synpunkt var naturliktvis ett dylikt tilltag av arbetarna den största fräckhet och de började en kamp mot arbetarna, vilka efter detta måste krossa sina utsugare och jämte dem även demokraterna, vilka stodo på de senares sida. Kanske också detta var en fräckhet, men i varje fall en praktisk, nyttig och därför också god sådan.

Jag upprepar att det f. n. i hela Europa endast finnes en intressant politisk verkande kraft — Lenin. Lenin försäkrar att det är omöjligt att omsätta socialismen i verklighet med tillhjälp av röstmajoritet och parlament, utan detta kan åstadkommas endast med tillhjälp av en handlingskraftig minoritet med stark tro på sin förmåga och som klart ser sitt mål framför sig. Och avgjort dumt vore det att vänta på att en majoritet, som saknar varje politiskt begrepp och ständigt föres bakom ljuset av den borgerliga pressen, skall ge en röstmajoritet för socialisterna.

Våra socialister i England, som åtnjuta alla livets bekvämligheter, skola naturligtvis samtycka till att vänta med socialismens genomförande, men handlingskraftiga män sådana som Lenin ville icke vänta längre. Sedan Lenin sett att den konstituerande församlingen ingenting dugde till, gick han sin egen väg. Han uppställde en lösen: ''Den som icke vill arbeta, han skall icke heller äta, och må gärna dö av hunger''. Bolsjevikerna fordra att alla människor nödvändigt arbeta för samhällets nytta. Häruti instämma även våra aristokrater. De äro också anhängare av arbetsplikten. Och i själva verket äro i England alla människor, med undantag av de rika, tvungna att arbeta för att icke svälta ihjäl, men hos oss existerar arbetstvånget — endast för de fattiga.

Utom denna fräckhet ha bolsjevikerna ytterligare en mängd andra på sitt samvete. Låt oss antaga att ni råkat i fångenskap hos bolsjevikerna. Man för er till en kasern, man underkastar er förhör och ger er att äta. Men ni är ännu ej färdig med eder måltid, förrän det kommer någon till er med en packe böcker under armen, och frågar er: ''Är ni engelsman?'' På denna fråga svarar ni naturligtvis självbelåtet: ''Ja, jag är engelsman''. Därefter räcker man er en packe böcker och broschyrer på engelska språket, och lämnar er ensam. Man ger er icke något arbete. Ni har ingenting att göra och för att slippa ha det tråkigt måste ni läsa bolsjevistisk litteratur, och ni blir så småningom genomträngd av de kommunistiska idéerna, ni inser det förnuftiga i denna lära, och så blir ni till slut rent av en anhängare av bolsjevismen.

Det är naturligtvis fräckt att göra så med krigsfångarna. Men i detta avseende skilja sig bolsjevikerna icke så mycket från våra aristokrater och borgare, som i sina söndagsskolor tvinga människor att studera bibeln och andra för bourgeoisiens hjärta kära skrifter. Bolsjevikerna veta också mycket väl, liksom våra aristokrater och borgare, att man först och främst måste erövra människornas hjärnor.

Men bolsjevikerna gå ännu längre: de praktisera denna metod ej blott på vuxna och krigsfångar, utan införa den också i skolorna. I bolsjevikernas skolor få barnen redan från början lära sig att det är orätt av människorna att exploatera andras arbete, att det är en skam att icke arbeta, och att varje människa är förpliktad att med sitt arbete bidraga till det gemensamma bästa.''

Göteborgs Nya Begravningsbyrå
(Flodin & Uhrbom) JÄRNTORGET
Tel. 10212. Ankn. bostad 7683, 13157
UTFÖR HELA BEGRAVNINGAR
Gediget arbete. Moderata priser.
REKOMMENDERAS

Sammanträden.

Chaufförer se upp!

Speditionsfirman Axel H. Ågren, vilken firma av Chaufförernas fackförening förklarats i blockad, söker nu genom Arbetsförmedlingen att erhålla sträjkbrytare, varför varje om sin heder mån chaufför måste avvisa Arbetsförmedlingens anvisning om att söka plats därstädes.

Göteborg den 22 april 1921.

För Chaufförernas Fackförening
Avd. 61 av Sv. Transportarb.-förb.
STYRELSEN.

Lindholmens S. D. U. K:s affärsförening

avhåller

Årsmöte

söndagen den 24 april 1921 kl. 10 f. m. i Aftonstjärnans C-sal.

STYRELSEN.

Målare!

Avdelningen har extra möte tisdagen den 26 april kl. 8 e. m. i Arbetareföreningens B-sal.

Dagordning: Avtalsfrågan.

OBS.! Styrelsen sammanträder samma dag kl. 6 e. m. å exp.

För Sv. Måleriarbetareförb. avd. 3, Göteborg
STYRELSEN.

Pitpropsarb. Fackförening

håller ordinarie möte söndagen den 24 april 1921 kl. 10 f. m. i Arbetarefören. M-sal.

Dagordning: Frågan om utdelning av arbetslöshetsunderstöd med flera viktiga frågor.

STYRELSEN.

Göteborgsklubben

avhåller möte tisdagen den 26 april kl. 7,30 e. m. i lokalen Södra Allégatan 12.

Ur dagordningen:

Behandling av kongressmotioner samt val av ombud till förbundskongressen.

M. fl. viktiga frågor.

Kommen mangrannt.

OBS.! Bok uppvisas vid ingången.

STYRELSEN.

KONSUMTIONS-FÖRENINGEN
GÖTEBORG

medlemmar kallas härmed till ord. årsmöte söndagen den 24 april 1921 kl. 2 e. m. i Arbetareföreningens C-Sal.

Dagordning finnes i föreningens butiker samt i årsberättelsen.

Medlemsbok eller kvitto å boken utfärdat efter den 1 april detta år uppvisas vid ingången.

Medlemmarnas hustrur inbjudas närvara

Förvaltningsrådet.

De arbetslösas förening

avhåller möte måndagen den 25 april 1921 kl. 11 f. m. i Arb.-för. B-sal.

Viktiga frågor.

Klar bok och kort uppvisas v. ingången.

DE ARBETSLÖSAS FÖRENING
(av org. arbetare i Göteborg).

STYRELSEN.

Revolt.

Kommunistiska ungdomsklubben Revolt har möte onsdagen den 27 april kl. 3,30 e. m. i lokalen Södra Allégatan 12.

Nya medlemmar intagas.

Till talrikt besök inbjuder

STYRELSEN.

Offentliga nöjen.

STORA TEATERN
Fredag afton kl. 8 för 3:dje gången:
Den flygande holländaren.
Recett för Elin och Carl Lejdström
Lördag kl. 7,30 e. m.
"Den flygande holländaren"
Söndag kl. 8 e. m.
"FLICKORNA JACKSON"

Den 1 april pågingo 61 arbetskonfliter i landet och 15,700 arbetare voro indragna i desamma,

LORENS BERGS TEATERN
Varje afton kl. 8.:
"Gengångare"
Fredag afton Abonnemangsserien: E.
Återstående biljetter säljas å vanliga tider

FOLKTEATERN
(Direktion: Axel Engdahl.)
Varje afton kl. 8:
"Trötte Teodor"
Söndagens billighetsmatiné kl. 1,30 e. m.
För oåterkalleligen sista gången:
"Tittskåpet"
OBS! Sista lördags- och söndagsföreställningarna för säsongen.

NYA TEATERN
Varje afton kl. 8:
KIKI

Tre roliga aftnar i Cirkus
med sprit gratis
Fredag—Lördag—Söndag den 22, 23, 24 april kl. 8.
15 glada prissar medverka
Hela Göteborg till Cirkus för att se och höra detta uteslutande glada och roande program. Absolut det roligaste som givits under hela säsongen. Den som vill glömma de dystra tidernas bekymmer bör gå till dessa sista och trevliga tillställningar för en billig slant.
SE UTFÖRLIGA AFFISCHER!
OBS.! Nedsatta biljettpriser.
Biljetter i Nord. Musikförlaget, S:a Hamng. 45, Nyaste Musikaffären, S:a Allégatan 2 B.

PALLADIUM
Kl. 5,15, 7,15 och 9,15.
Douglas Mc Lean och *Doris May* i *Thomas H. Ince's* roliga femakts-lustspel
Fint folk
Med pansarbåten Drottning Victoria vid de intressanta provskjutningarna i Östersjön. — Med en torpedflottilj i full forcering.
Den nya storstilade humoristiska Max Fleischer-teckningen: *Fantasier i bläckhornet.*
Palladiums Filmreportage.
Barn äga ej tillträde. Biljetter kl. 10—2,30 samt efter halv 5. Tel. 2720, efter 1/2 5 även 2739.

BJÖRNGÅRDSVILLAN
KONSERT
alla dagar kl. 7—11 e. m. samt sönoo. helgdagar kl. 1—3 e. m. av Statens järnvägars musikkår under ledning av musikdirektör *P. Svensson.*
Nyinredd matsal.
Dinér: 3 rätter kr. 3:50.

RESTAURANT
GYLLENE HÄSTSKON
VALLGATAN 3
REKOMMENDERAS
BILLIGA PRISER! PROPERT!

S:t Eriks Källare
TORGGATAN 25
TELEFON 3671, 2275
LUNCH
MIDDAG
SOUPÉ
REKOMMENDERAS

Restaurang Kusten
KUSTGATAN 10 TEL. 11790
Rekommenderas. God och vällagad mat.

CAFÉ & RESTAURANT
POSTHORNET
POSTGATAN 14 TELEFON 13657
OBS.! God och vällagad mat.

Den 23 april.

Hajarne kring bytet.

En för Tyskland ödesdiger första maj närmar sig. Första skadeståndsraten skall erläggas, men landet har inga fullvärdiga pengar att betala med. Då står det inför en ny åtdragning av "sanktionernas" tortyrskruv. Nu håller Ententen — främst — Frankrike — i beredskap ej blott en utvidgning av ockupationen fram över Ruhrområdet, utan även särskilda åtgärder för indrivning av måttlösa fordringar.

Skjutande framför sig skadeståndskommissionen fordrar det f. ö. även hårt trängda Frankrike, att tyska riksbankens guldförråd, ehuru banken är ett privatföretag, skall utlämnas och överföras till Ruhrområdet före 1 maj som "garanti" för skadeståndet; i händelse av vägran fordras omedelbart utlämnande.

Inför detta hot om tvångspantning, som måste i grunden skaka Tysklands långt förut bankrutta ekonomi och beröva det var möjlighet att repa sig, står landet värnlöst. Förgäves har tyska regeringen åt flera håll sökt mellanhänder för medling i syfte att mildra villkoren. Nu synes det fullständigt övergivet och hopplöst böjt under dekretens ok, sedan även Amerika med Harding skingrat alla förhoppningar om amerikansk intervention. Denna parerades av Frankrike genom Vivianis resa till Washington, där han tycks ha fått den nye presidenten fullständigt i sin hand.

Vad nu sker förebådades av flera tecken. En belgisk industrifurste Solway yrkade nyligen att Ententen skulle lägga samtliga fabriker i Rhenområdet under reparationskommitténs kontroll och vinstdeposition. "Matin", uppenbart imperialistorgan, krävde "varaktig ockupation" av Ruhrdistriktet; det skulle, hette det, inbringa 3 miljarder. Tysklands samtidiga protester mot tullspärren vid Rhen blott retade till hotelserna skärpning.

I en för nutiden ytterst betecknande formel, som kastar ljus över kapitalismens medel och metoder, gves klart uttryck åt vad som förberedes och tillämnas. Den lyder: "Finansiella operationer stödda av en militär styrka". Denna devis, utformad i Paris, säger precis vad imperialismen är. Men en annan formel, ungefär så lydande: Proletariatets frigörelse medels en propaganda, stödd av skyddande militär styrka" — kan den då vara en hårsmån mindre moralisk ens enligt borgerliga begrepp?

Bidragande till att stegra spänning och förbittring är vidare storborgareorganet "Le Temps" påstående, att tyskarna redan skulle ha undanskaffat sitt riksbanksguld till utlandet. Sådana rykten höra till medlen i en hetskampanj, vars syfte är Tysklands fullständiga degradering till ett lydland, som sedan efter behov kan exploateras. Versaillesfördraget endast förbjuder guldexport, men ej ens detta fördrag är längre tillfyllest. Endast därför att man har det militära övertaget, vågar man nu skrida till nya krav och våldsåtgärder.

Frankrike, fullt förvissat om Englands stöd, medan detta senare land är upprivet av arbetarstrider, och om Amerikas neutralitet, skrider i flera riktningar till en stor aktion. Det hotar samtidigt Bayern för dess förmenta agitation i Tyrolen i syfte att lösrycka denna provins från Österrike.

På flera punkter i Mellaneuropa är en orolig tid i annalkande. Samvete, moral och ekonomiskt förnuft — allt rullar hejdlöst utför branten.

LEVE RÅDSREPUBLIKEN!

Årets 1:sta maj-märke, en manifestation för republiken, bör bäras av alla.

Rekvirera från Väst-Svenska Kurirens exp., Postgatan 41.

Järnarbetarnas Politiska Klubbs

representanter och uppbördsmän, anmodas infinna sig på exp., 2:dra Lång. 6, lördagen den 23 och måndagen den 25 för att uttaga partiet 1:sta majmärke, **Röda Nejlikan.**

Även övriga medl. anmodas att uttaga blommor till försäljning.

I. W. W., syndikalisterna och bolsjevismen.

Varsågod hrr Albert Jensen.

Ur "Stormkloekan" återge vi följande klarläggande artikel i frågan om I. W. W. i Amerikas ställning till bolsjevismen, vilken är synnerligen aktuell i diskussionen om fackföreningsspörsmålet, som nu pågår överallt.

I. W. W. är en förkortning av Industrial Workers of the World (Världens Industriarbetare) och organiserades 1905 i Chicago. Efter en splittring ett senare år, då en reformistisk organisation bildades, har I. W. W. kämpat för idén om "One big union" d. v. s. en enda stor organisation på det industriella fältet. Inom parentes kan nämnas, att ett hundratal av organisationens ledare häktades för "konspiration" under kriget och dömdes till 5 à 20 års straffarbete i Fort Leavenworth i Kansas. Bland dessa befiner sig den framstående arbetarledaren W. D. Haywood och tre svenskar, Carl Ahltén, Ragnar Johansson och Sigfrid Stenberg. De två förstnämnda dömda till 20 års fängelse och de andra till resp. 10 år i den amerikanska bastiljen.

I. W. W. har inget parlamentariskt program, men ifråga om den ryska revolutionen har organisationen tagit klar ställning i sympati för densamma, och anslutning till den Tredje Internationalen är principiellt godkänd.

Red.

De svenska syndikalistledarnas ställning till Rysslands frihetskamp är i sanning egendomlig. För en uppriktig och klassmedveten arbetare är det ett tråkigt faktum att dessa, enligt min mening, annars så klarsynta och framstående organisatörer som Albert Jensen och John Andersson m. fl. skall medverka till ännu ytterligare förvirring bland de organiserade arbetarna genom sitt i sanning resultatlösa gnat mot den ryska bolsjevismen. Vad som är mest fördömligt är dessa personers förvanskning av vissa länders organisationers ställning till Moskva. T. ex. I. W. W., Amerikas syndikalistorganisation.

Att dessa skulle vara motståndare till bolsjevikerna, som en del syndikalister här i landet lär ha velat påskina, är icke förhållandet. Tvärtom, för min del har jag icke träffat några syndikalister i U. S. A. utan de varit sympatiskt stämda mot nämnda rörelse och glatt sig åt dess framgångar och styrka. De har visserligen ännu icke anslutit sig till Tredje Internationalen — men vad betyder egentligen denna formalitet, när de i så väl teori som handling så gott som fullständigt omfattar dess principer, skriver **Karl Haraldson** i Stormklockan. För att visa deras "officiella" ståndpunkt till bolsjevismen, och Tredje Internationalen skall jag här ge några korta citat från I. W. W.-organet "O. B. U. Monthly" eller som det från och med februari kallas "Industrial Pionier". I och med januarihäftet skedde ombytet av redaktör. Orsaken till detta förklaras av följande korta tillkännagivande i samma nummer.

"På grund av artiklar, angripande revolutionära organisationer här och i andra länder, vilka förekommit i "The One Big Union Monthly", på ett sätt som är alldeles i motsats till I. W. W:s V. U. ståndpunkt, och då många klagomål inkommit till exp. har vi funnit det nödvändigt att avlägsna red. John Sandgren för att därigenom upprätthålla organisationens endräkt och disciplin."

Redaktionsartikeln i nämnda tidskrift behandlar samma sak, och beklagar att hätska utfall och ogrundad kritik mot den ryska bolsjevismen förekommit, men att detta får tillskrivas red. Sandgrens personliga uppfattning om saken, och är icke i överensstämmelse med organisationens majoritet.

Deras ställning gentemot andra revolutionära organisationer förtydligas av följande, som väl inte gärna kan misstolkas.

"I. W. W. är en arbetarnas kamporganisation, direkt aktion i olika former är dess vapen. Röstsedeln som medel att förbättra vår ställning är i United States och liknande industriländer fullkomligt värdelös. Riktigheten av detta har genom bittra erfarenheter blivit gång efter annan bevisade. Ehuru I. W. W. tror på effektiviteten av ekonomisk direkt aktion är den icke så trångsynt och dogmatisk, utan den erkänner att arbetarklassen måste välja sina vapen efter vad omständigheterna tvingar till. En taktik som är effektiv i ett land kan kanske till och med bli till ett hinder i ett annat. Vi erkänna att i länder som icke är så högt industrialiserade, t. ex. Ryssland, Balkanstaterna m. fl. andra vapen än ekonomisk aktion kan med gott resultat bli användbara. Ja, vi till och med erkänner att i länder som står under utländskt förtryck t. ex. Irland och Indien en kamp för nationell självständighet kan försvaras. Fastslåendet, att proletariatets diktatur är ett nödvändigt steg i utvecklingen framemot industriell demokrati — kan vi icke — på grund av amerikanska kapitalistklassens perfekta organisation och förfärliga styrka — för närvarande tala om väpnad resning.

Vidhållande vår tro på ekonomisk direkt aktion här i U. S. A. — räcka vi vår hand av vänskap och uppmuntran till alla länders arbetare, som på olika sätt bekämpar kapitalistisk exploatering och förtryck."

I februarinumret förekommer en artikel av George Andreytchine (en bulgarisk kamrat som för sin stora språkkännedom är en av I. W. W:s bästa agitatorer). Även här föres rent språk, nedanstående är ett utdrag från densamma:

"Vi måste nu ta ståndpunkt i striden mellan de reaktionära och revolutionära, mellan de röda och de gula. I W. W. har vetat sin plats på den internationella klasskampsfronten. De tre bokstäverna — I. W. W. — har varit en symbol för proletärrevolutionen, en nattmara för exploatörerna. Det nar varit symbolen för arbetarnas obesegrade kamporganisation. Vi skulle därför inte stå tvekande utan ansluta oss till den International som förra året bildades av representanter från Frankrike, Spanien, Bulgarien, Ryssland och Georgiens revolutionära fackföreningar, i motsats till Compers, Jouhaux, Fimmen och Appletons. Eller skall vi icke ansluta oss till dem, när de fullkomligt gillar vår huvudprinciper av klasskampens. Eller skall vi följa de svenska syndikalisterna? Det lilla jag vet om dem är inte uppmuntrande; deras tidning Syndikalisten mottager Pariskorrespondens av renegater, som ännu **kallar** sig syndikalister. I den bittra fejden mellan Jouhaux och den syndikalistiska vänster, ledd av Monatte, Monmousseau och Rosmer tog Syndikalisten parti för den förre. **Detta påverkar oss till att tro att de svenska syndikalisterna äro lika gula som Amsterdam-Internationalen.**

Vi är en marxistisk organisation, vars grundprogram är baserat på disciplinerad och centraliserad aktion. Vi ha inget att frukta av kontakt med Rysslands arbetare, de ha omsatt i verklighet våra läror — Industriell unionism och direkt aktion. — I. W. W. skall finna sin plats i den nya internationalen, den international som stark, disciplinerad och aggressiv skall uppta offesiven mot kapitalisternas International."

Mera kunde framdragas, men är väl obehövligt, de amerikanska syndikalisterna har preciserat sin ställning till bolsjevismen. Om den nu misstolkas av en del svenska syndikalister kan ej hjälpas. Dock har man skäl att fråga om det är i syndikalismens intresse att ge skeva framställningar om deras broderorganisationer i andra länder. Kanske är det betydelselöst, men nog bidrager det ytterligare till den begreppsförvirring som synes vara rådande bland detta lands arbetare, och som omöjliggör koncentrerad aktion och enig front i kampen mot vår gemensamma fiende kapitalismen.

Kommunistisk seger vid "Metalls" ombudsval till distriktskonferensen.

Resultatet av Göteborgs Metallarbetarefackförenings ombudsval till Metallarbetarnas Distriktskonferens i Västgöta-Dal, som hålles i Göteborg söndagen den 24 april, blev en glänsande seger för den revolutionära riktningen inom fackföreningsrörelsen.

Samtliga de valda, utom expeditören, vilken valdes särskilt med acklamation, tillhöra den radikala riktningen och den sista av de valda hade mer än 100 rösters majoritet över den reformistiska riktningens främsta namn.

Följande blev valda: F. J. Moberg, som valdes med acklamation, Carl Eriksson, Anton Norling, Robert Carlsson, Gustav Andersson, Elis Eliasson, John Carlsson, Axel Lundqvist, Sven Augustsson, Carl Ljung, Hugo Bengtsson, Olle Larsson, Nils Nord, Karl Axelsson, Ove Ekberg, A. Forsgren.

Vid mötet förelåg även en inbjudan från den högersocialistiska arbetarekommunen att deltaga i dennes demonstration 1:sta maj. Föreningen beslöt enhälligt att avböja inbjudan och i stället rikta en uppmaning till medlemmarna att möta upp vid talarstolarna på Heden.

Nya kurser för de arbetslösa.

Som bekant rönte den av A. B. F:s lokalavdelning i Göteborg anordnade kursen för arbetslös ungdom den livligaste tillslutning. I dagarna har genom lokalavdelningens försorg en ny kurs för arbetslösa kommit till stånd. Den är avsedd för arbetslösa elektriska montörer och även för andra, som äro intresserade för de ämnen, kursen upptar.

Kursen anordnas i samråd med kommunala arbetslöshets- och hjälpkommittén och började på tisdagen å Slöjdföreningens lokaler. Den är avsedd att pågå i 7 à 8 veckor med tre timmars lektion varje dag. T. v. meddelas undervisning i matematik, men med början av maj månad skall schemat uppta såväl elektroteknik som fysik. Lärare i matematik äro ingenjör K. Ritzèn och läraren E. Ståhlgren och i fysik läroverksadjunkt Otto Rydberg och i elektroteknik ingenjör Kurt Wadman.

För kursen ha ett 30-tal personer antecknat sig men ytterligare några komma att beredas plats.

Transportarbetarnes Platsorganisation

har haft årsmöte varvid beslutades bl. a. att införa sina annonser i Väst-Svenska Kuriren.

Tandläk. Yngve Göthson
Drottninggatan 28
Göteborg, 9—12 o. 4—5 Billigare pris å löständer.

ILLUSTRERAD Priskurant 1921
över
Kameror o. Tillbehör
erhålles gratis.
EDWARDHS FOTOMAGASIN
Ö. Husargatan 37 - Göteborg

Begagnade Velocipeder
(Herr- och Dam-), fullt renoverade försäljas. OBS.! Prima gummi! Alla slags reparationer och förnicklingar utföras.
Tillverkar och försäljer den förstklassiga velocipeden GOTA.
ALFRED HANSSON & Co., VELOCIPEDFABRIK
Norra Allégatan 5. Tel. 4140 & 7410.

En milstolpe.

I samband med Arbetareinstitutets avslutning, meddelade dess v. ordf., professor Langlet att en sångkurs varit anordnad av institutet under ledning av medlemmen av Göteborgs Symfoniorkester, violinisten hr G. Barés. En uppvisning av elevernas prestationer utannonserades samtidigt och ägde senare på aftonen rum inför en tacksam publik.

Efter en inledning, där hr Barés med en humoristisk vändning betecknade sina elever som visserligen vuxna män — men pojkar då det gäller musik — framfördes mycket lyckat Suomis sång, Fjäriln, Opp Amaryllis, Vintern rasat, m. fl. Vad som mest frapperade vid denna lilla konsert var den omsorg som ägnats innehållet i resp. dikter.

Diktionen var god och fraseringen utomordentligt väl genomförd. För en älskare av sångkonsten var detta framförande en högtidsstund — ett löfte som lovar mycket. Man märkte att en åt uppgiftens allvar hängiven konstnär — en verklig musiker, fört spiran.

Det uppoffrande och samvetsgranna arbete som ligger bakom märker man bäst genom att övervara en av lektionerna. En huvudprincip, som ledaren sätter högst är att all inövning och sång sker efter noter. Som bekant ha så gott som samtliga sångkörer i denna stad bortsett från denna princip, och i sin strävan efter snabba resultat och framförande av bravurnummer, offrat det rent konstnärliga framförandet. T. ex. en så bekant sång som Vintern rasat . . . hur mycket mer gav den inte framförd på det sätt som skedde här. Ledaren markerade just de ställen som skulle dominera i ett givet ögonblick. Hur **glädjen** även i sången skulle lysa igenom inledningsorden — **Vintern rasat** . . . och då kören kom till "snart är sommarn här" framhölls med skärpa att just dessa ord måste sjungas vekt och vackert . . i samklang med natur — ord — och musik. Och vid konserten märkte man hur detta satt frukt, genom det tillvaratagande av dikt och musik i förening, som har verkligen skedde. Man måste lägga märke till skillnaden i framförandet i förhållande till andra körer då man hörde det markerat hurtiga i t. ex. "Ja . . . . jag kommer . . . hälsen glada vindar . . . ." — alltså med väl avpassade pauser. Just så som det skall sjungas — men tyvärr aldrig sjunges. Så även med "Opp, Amaryllis . . . . vakna min lilla . . . . vädret är stilla — luften sval". — den övades in under framhållande av att man måste sjunga så, som om det vore den verklige Amaryllis . . . . kvinnan som dyrkades, som avhörde sången. Det duger icke med några skrovliga mansröster som "klämmer i" av hjärtans lust . . det måste vara hänsyn till den sovande sköna . . något av kultur, med ett ord, över framförandet.

Allt som allt — vi stå här inför ett försök att lyfta sångkonsten upp på ett konstnärligt plan. Ett försök som förtjänar både erkännande och understöd. Stigarne som beträdas skapa visserligen inga körer i en handvändning — men grunden som lägges är bestående och en nödvändig förutsättning för att med de verkliga musikernas hjälp få fram en sångens renässans.

M. A.

Kommunalarbetarklubben

hade ordinarie månadsmöte tisdagen den 19 dennes, varvid två nya medlemmar inröstades.

Thure Rylander avlämnade en i detalj ingående och intressant rapport från partikongressen.

Omröstning företogs om ställningen till Kommunistiska Internationalen. 15 medlemmar voro för och 2 emot anslutningen.

Klubben beslöt att ändra sitt namn till Kommunalarbetarnes kommunistiska klubb.

Därefter höll Iwan Engerantz en intressant och lärorik föreläsning om Pariserkommunen 1871 o. Louise Michel.

Är du överens

med dig själv, att du gjort allt vad du kunnat göra för anskaffning av nya prenumeranter på Väst-Svenska Kuriren.

Kvinnorna och de nya samhällsplikterna

blir ämnet för ett föredrag av fil. d:r Alexandra Skoglund från Stockholm i K. F. U. M:s stora sal måndagen den 25 april kl. 8 e. m. Mötet anordnas av Borgerliga valförbundet.

Kostymer
Kängor
Hattar

säljas hos andra än dem som lockoutat sina arbetare!

Nykterhetsdebatt i Mölndal.

Verdandilogen i Mölndal hade i måndags afton anordnat offentligt diskussionsmöte i förbudsfrågan.

Som förste inledningstal. och antiförbudsman talade hr Emil Pettersson, Mölndal, och för förbudet vår partivän Gust. Svensson, Stockholm.

Hr P. hade å ett förut hållet möte i samma fråga uppträtt i debatt mot S. men ville nu närmare gå in på ämnet och därmed motivera sin fiendskap till förbudstanken. Han ville då peka på Norge, vilket land han väl kände till från sin vistelse där. Förbudslagen hade där, såvitt han kunnat förstå, endast varit till skada. Han lämnade en del ruskiga skildringar vilka helt finge skrivas på förbudets konto samt citerade en mängd uttalanden av stora auktoriteter både från Norge och andra land där förbudet tillämpades och verkningarna visat sig. Hr P. vore dessutom stor vän av ''individuell frihet'' och ''ämnade inte fråga någon till råds om vad han finge äta och dricka''. Men han trodde på folknykterhet genom upplysning. Nyttan härav hade visat sig åtminstone vad Mölndal beträffar. Men — ''fiendskapen'' tycks ändå inte ha varit så värst rotfast, ty slutligen förklarade hr P. sig villig gå med på förbudslag blott man kunde lämna garantier för att densamma komme att strängt efterlevas (!)

Kamrat Svensson höll därefter ett briljant och kraftigt tal, vari han framhöll förbudets välsignelse i synnerhet från socialistisk synpunkt.

Han kunde helt enkelt inte förstå arbetarklassen — hellst de soc. tänkande bland dem — att de icke funne det alldeles nödvändigt att sträva för folknykterhet med alla till buds stående medel, även om detta genom en lag skulle bli till hinder för vår ''individuella frihet''. Hur många andra lagar, för att icke säga meningslösa sådana, hade vi icke som även inkräktade på vår frihet! Skulle vi då icke förmå bära på ännu en, som vore oss till så ofantlig hjälp att nå det framtidsrike efter vilket vi alla längta? Hur skall vi kunna erövra detsamma med en klass, vars tankar till stor del kretsar kring motboken, och som ginge rusig på gator och lyvägar? Ja, han funne det rent försvarslöst att vilja ge sig namn av socialist syndikalist, socialdemokrat eller hysa någon annan ideell idé, och samtidigt vara antiförbudsman. Det vore en skam, att som nu är fallet, låta motboken ligga i rockfickan i skön förening med medlemskort i någon av dessa föreningar.

Här talas om nykterhet genom upplysning. Men hur har det icke arbetats i fyrtio år med att upplysa massorna, och vad är resultatet?

Nej, på den vägen går det icke i raskt tempo. Visst finns det folk på vilka upplysningen verkar förädlande, men bör då icke dessa med glädje avstå från en ''frihet'' som kastar klassbröderna i mörker och fördärv. Man talar så gärna om måttlighet, då nykterhetsfrågan är på tapeten. Men följer man dessa måttlighets-apostlar ut i det dagliga livet, så finner man hur tänjbart det begreppet är för dem. Av de vanliga människorna, de som icke buro på en stor och ädel idé kunde man ändå icke fordra så mycket. Men vi socialister, vi fordra så gärna solidaritet med rätta, men må vi också fordra detta i denna fråga som är en bland de viktigaste.

Vi böra anse dem som strejkbrytare vilka arbeta mot nykterheten. Men vi böra icke arbeta för det s. k. Brattsystemet vilket endast visat sig vara en klasslag.

Den som har råd att i egen bil forsla sig hem i berusat tillstånd han mister icke motboken, men proletären som rusig utsparkas på gatan för att omhändertagas av ordningsmakten, han berövas rätten till densamma.

Icke häller förbud à la Norge — som inget förbud är alls med sina 12 % — är något eftersträvansvärt. Att den maktägande klassen icke insåge nyttan av totalförbud vore att beklaga, mäst för dess egen skull.

Kanske randas en dag då de ropa till gudarna om förbud, men kanske är det då försent, ty, är en revolutionär massa farlig för dem, så är den det dubbelt värre i rusigt tillstånd. Hur hade det varit i Ryssland om icke totalförbud där existerat?

Man drar så gärna fram nackdelarna av förbudslagen, men man kan icke vänta, att på ett eller ett par år finna allt mönstergillt. Låt oss vänta med tålamod och nyttan skall icke utebli.

Efter det utmärkta föredraget, som mottogs med stormande applåder följde så en stunds debatt. Som en egendomlighet kan anteckna en verdandist-syndikalist, som talade mot förbudet. Detta föranledde kamrat S. att förklara som det mest dyrbara han någonsin hört maken till. Det skulle bli något att minnas. En del andra meningar framkommo också i debatten, men densamma slutade med fullkomlig seger för förbudsvännerna. Mötesdeltagarna, till ett antal av 300, gjorde följande uttalande:

Mötet uttalar som sin mening att kampen mot den allt mer tilltagande dryckenskapen — särskilt bland arbetarne — icke endast är berättigad utan måste skärpas, och slutmålet måste vara, icke nya restriktioner à la Bratt, utan ett totalt rusdrycksförbud. Varje försök att lägga hinder i vägen för ett sådant förbuds genomförande är att anse såsom ett medvetet eller omedvetet förhindrande av arbetarklassens sociala frigörelse.

Sjömansunionen under år 1920.

Års- och revisionsberättelserna utsända. — Saldot kr. 106,065: 58.

Några större lönestrider ha icke förekommit.

Styrelsen för Svenska Sjömansunionen har utsänt sin års- och revisionsberättelse för 1920.

År 1920 har — framhåller styrelsen — varit ett konsolideringens år. Intet av de föregående åren torde ha skapat en sådan tillit till organisationen som år 1920. Vad lönestriderna beträffa ha några större sådana ej förekommit. Däremot har unionen fört en hård kamp för att få kontroll över arbetsförmedlingen. Den har också lyckats häri, förnämligast genom införande av det s. k. nummersystemet. Det har fört det goda med sig, att ingen oorganiserad kommer och tager en plats från en organiserad; ja, en oorganiserad får ingen plats alls. Medlemskap i Unionen och nummertur till ledig plats är nu vad som fordras för att komma till sjöss. Detta har givetvis stor betydelse, då det gäller att skapa ordning och reda i arbetsförhållandena för sjöfolket.

Den 25 sept. 1920 uppsade Redareföreningen det den 9 juli 1919 träffade avtalet. Förhandlingar om nytt avtal upptogos den 25 oktober 1920. Dessa strandade omedelbart, men återupptogos den 2 dec. samma år. Nu enades parterna om status quo. För övrigt ha avtal träffats med Göteborgs Bogseringsaktiebolag och Ångfartygsaktiebolaget Gotland. Med ångbåtsaktiebolaget Bohuslänska kusten och Marstrands Nya Ångfartygsaktiebolag ha underhandlingar förts, men ha ännu icke lett till något resultat.

2,265 medlemmar ha under året inträtt i Unionen, och 320 avförts ur matriklarna.

En arbetslöshetskassa bör inrättas, anser styrelsen.

Arbetslösheten har varit större än någonsin. Vid årsskiftet uppgick de arbetslösas antal till 4,000. Därav kommer på Göteborg över 1,000. Styrelsen påpekar det förhållandet, att sjömansyrket har blivit en ''nödfallsanställning''. När arbetslöshet inträffar inom andra yrken söka sig utövarna till hamnen för att söka arbete till sjöss. Särskilt är detta fallet med fiskarna. Därmed försvåras situationen för det verkliga sjöfolket. Styrelsen anser även, att den nuvarande depressionstiden har visat nödvändigheten av, att en obligatorisk arbetslöshetskassa införes.

Av revisionsberättelsen framgår att inkomsterna under året uppgått till kr. 322,356: 31, utgifterna till kr. 216,290: 73. Kassabehållningen är kr. 106,065: 58.

EN RYTARE.

Landsorganisationens ombudsman Per Bergman avlevererar i ''Ny Tid'' ett par spalter ovett mot de radikala fackföreningsmännen och slutar med följande rytande:

''Det existerar ej något kadaversystem à la moskvakommunism, inom den svenska fackföreningsrörelsen. Och den är ej heller underordnad någon utländsk myndighet. Den svenska fackföreningsrörelsen själv bestämmer över sina handlingar och har intet behov av några råd från de politiska pajasfigurerna i det så kallade Kommunistiska partiet och dess avläggare 'fackliga' propagandaförbundet.''

Kadaversystemet inom den reformistiska fackföreningsrörelsen är alltför ofta exemplifierat för att Bergman skall med starka ord kunna bortförklara detsamma. Kadaverlydnaden är speciellt utmärkande för reformisterna. I kraft av just denna kadaverlydnad kunna hrr Bergman, Thorberg o. Edv. Johansson uppträda såsom de göra mot de organiserade arbetarna, det vill säga strunta i vad dessa kräva, ja, t. o. m. förlöjliga arbetarna och säga att ingenting har inträffat och beteckna arbetarekraven som ''Ädalspoesi'' etc. Sådant är väl, om något, pajasserier.

EN.

En man väger ringa i skaran,
men den gåvan är stor, som är givarens allt,
och ett kallt mod i hetaste faran
gäller mer än en jättes gestalt.

En man — det är branden, som ökar ett bål.
En man — det är droppen, som rågar ett mål.
Och var du blott **en**, som förrådde vår flock,
förråda oss kunde du dock.

K. G. Ossiannilsson.

!HINKE!

Alla vet genast vem det är. Det är grabbklang i namnet. Fylla sextio år utan att ha tappat grabblynnet — då är tragiken att dö som andlig isterbuk otänkbar.

Daniel kammade åt Palm det publicistiska burrhåret — 80-talets ''Socialdemokrat''; han dräpte även ett och annat kryp i peruken. Känner du inte Hinke? frågade han mig en dag . . . Styv i siffror! Det där lät torrt, nästan tungusiskt. Ingen lockande bekantskap.

Ett år senare befanns, att Sterky stod på god fot med den från en diskussion i Uppsala-Verdandi som ett osedlighetens avgrundsdjur utskrikne ynglingen. Zweigbergk, föreningens sekreterare skrubbade den ren från den riskabla beskyllningen att ha bjudit honom dit.

Hinkes ''skandalösa'' oräddhet väckte min sympati. Han skötte den allvarliga kritiken av samhällets outrotliga hyckleri, medan Jörgen i Figaro dränkte ''Federation'' och ''Midnattsmission'' i ännu läsvärda löjen. Bådas stil var staccato. Upproriskt, elegant.

Jag träffade Hinke första gången i mars 1880 på ''Socialdemokratens'' redaktion. Vi gjorde i ordning ''provnumren'' av dagliga Soc.-Dem., Branting, Hinke och undertecknad. ''Kny Tangdåll'', eljes Knut Tengdal, numera en av arvoden och vördnad inkapslad borgare, var ambulerande länk . . . mest ''felande'' länk . . . mellan redaktionen och expedition. Hinke var den ende av oss som kunde tidningsteknik efter den tidens mått; i någon borgaravisa hade han gått igenom ett par månaders volontärkurs. Fålen i hans tynne skuttade och [illegible] på natten drev detta odjur propaganda för ''saken'' ända ut i ombrytarens ''passbitar''. Han organiserade redaktionsarbetet med nästan obefintliga resurser. Han ''spratt'' väl nervös. Vid denna tid uppfanns telefonen — tydligen för hans arbetslust.

Allt gick förträffligt i början, medan vi åt upp ''grundkapitalet''. Branting latade sig fram till kandidatur — vi andra läste nattkorrektur fram till hanegället . Men ''osedligheten'', den allt behärskande dämonen i Hinkes själ, lämnade honom ingen ro. En svärm av ''skandaler'' flög upp och kraxade över Stockholm. Branting, alltid en avtempererad, klädsam borgare, muttrade åt Hinkes trikinprov ur den svenska ärbarheten. Efter en chefens semestertur blev det gruff och storm. ''Dämonen'' hade under kattens frånvaro härjat i spalterna och t. o. m. tagit försvar mormonprofeten Brigham Joungs talrika familj, som med några omoraliska kilometer överskred arealen för den europeiska engiftesfamiljen. Då började det spriekа . . .

Ett för tidigt barn i denna vitmenade värld, en känslosocialist i sitt hat mot humbug hos en borgarmiljö, som han kände utan och innan — det var Hinke. Hos honom fanns icke ett spår av s. k. politiker. Han var även för eldig för karmstolens grubbel över mänsklighetens evolution. Därmed stod i samklang den utpräglade böjelsen för det dramatiska sceneriet, hans konstnärstemperaments behov av de starka effekterna bröt sig ut ur redaktiondans entonighet. En strejk — ett referat av den av Hinke. Herre Gud, om ni skulle lägga Thorbergs sifferlinjal på ett brottstycke ur en sådan skildring av en arbetarskaras första strider . . .! I denna sin läggning var han en Stockholmspojke av 70- och 80-talstyp. Han måste fladdra som den tropiska nattens fosforfjäril. Fladdra hän till det oförsökta, sticka tentaklerna ut på teorins och riktningars yttersta gränsmarker!

Ej ens 90-talets proletära avantgarden kunde följa honom i galoppen. Så isolerade han sig själv trots sin slagfärdighet i debatten, trots kunskaper och viljans ärlighet.

Revolt, ej metod — det var Hinke. Socialism rådde hos honom långt ut i bredd med Krapotkins kommunistiska anarkism. 90-talets svenska Boströmsriksdag kunde då sannerligen ha förvandlat mindre hetlevrade naturer till glödande antiparlamentarister. Och en tungfotad socialdemokratis bastanta sulor — hur skulle de kunna trängas på en naturell, som ville spela för vind och låt! I dessa lynnesdrag var och är Hinke den mest ärlige, vänsterensidige utlöparen av 80-talets andliga resning.

Om stridiga lynnen kunnat enats i samtälld strävan, väl hade svensk arbetarrörelse behövt hans ferment. Nu blev det aldrig utnyttjat så som det borde. Den Brantingska borgerligheten, sättande sin höstfrukt i den Lindquistska parvenyvriktigheten och omsyltad i Rydéns korruption, kvävde alla sjuka källsprång. Men oss som kanske alltför slappt såg auktoritetsdyrkans försoffning sprida sig, spelade Hinke ofta förargliga spratt. Detta förskräckliga barn skrek förrädare ned i Norbergs gruvhål och höll räfst med den officiella moralen, så att ''farbröderna'' stiftade undantagslagar. Många konstfärdigt utlagda cirklar i politikspelets trolleri har hans respektlösa fot rubbat . . . Nu i förfallet, nu långt efter dessa episoder må man bekänna att han hade mera rätt än orätt. Hans ovarsamma logik rusade häftigt fram, men hans instinkt har visat sig förunderligt säker.

Lika sicksack som hans levnadsstig är borgares och arbetares omdöme om denna irreguliära framtoning i svenskt samhällsliv. De applåderar hans litterära föreläsningar, medan teaterjuntorna korsat hans väg som dramatisk författare av rang. Det vanliga svenska ödet! — Hans tunga är överlägsen hans penna. En boren masstalare med skarp relief mot det puritanska snörflandet hos de flesta bestigare av offentlighetens tribun har han aldrig fått komma fullt till sin rätt. — Vilket slöseri av oss, kulturens utkantsbor! Ingen eldsjäl, ej ens Hinkes, kan tina upp den svenska istundran, där de sover sin infrysningssömn, den konservative massodunten, den liberala blåräven och den högersocialistiska grottbjörnen.

C. N. Carleson.

Från Sovjet-Georgien.

Ett gott borgerligt vittnesbörd om läget.

Från Tiflis meddelas, att den italienska konsuln därstädes pr trådlös tillställt sin regering en redogörelse, vari han beskriver den fullkomliga ordning, som härskar i Sovjet-Georgien. Införandet av sovjetordningen var icke åtföljt av någon av de excesser, som meddelats i den europeiska pressen. Den georgiska sovjetregeringen, säger den italienska konsuln, upprätthåller fullständig ordning och arbetar ivrigt på återupprättandet av landets ekonomiska liv. Utlänningars intressen åtnjuta fullt beskydd av den nya regeringen.

Den georgiska regeringen har förklarat, att alla sedlar, som utställts av Aserbejdsjans och Armeniens sovjetregeringar skola gälla som lagligt betalningsmedel. Mottagandet av pengar utställda av de tidigare regeringarna i dessa republiker, är icke obligatoriskt.

FRIA ORD.

Öppen fråga till Polismästaren!

Undertecknad samt många till mig blevo ganska upprörda över den händelse som inträffade den 14 april vid 5-tiden på e. m. i hörnet av Post- och Torggatorna.

Polisen skulle där anhålla en berusad person, en äldre man, vilken gjorde motstånd, och polisen blev därvid så uppbragt, så att den förbipasserande allmänheten ej fick vara i fred. Bl. a. som undertecknad såg polisen trakassera, var en lytt person som enligt min mening hade svårt att förflytta sig, och de utgjutelser som de båda polismännen utöste över honom kan vi inte på grund av tryckfrihetsförordningen här återgiva.

Herr polismästare! Undertecknad anhåller om att Ni ville göra en undersökning ang. dessa båda konstaplars uppträdande vid omnämnda tillfälle så utförlig som möjligt. Namnen hoppas jag att Ni känner, annars står denna tidn. red. gärna till tjänst med vidare upplysningar.

xx

Slöfockar

inom egna leder äro våra värsta fiender. De kunna vara fyllda av revolutionär entusiasm på ett möte, applådera dem som vilja gå radikalt tillväga, och vifta med revolutionens hjältar som med röda klutar, men då de skola försöka att omsätta sin entusiasm i praktisk handling brister det hela sönder, skriver ''Östgöta-Folket'' (k.) och tillägger:

''De kunna inte ens förmå sig att tillhöra en politisk organisation, en fackförening, en ungdomsklubb, en studiecirkel eller att hålla en socialistisk tidning — att upprätthålla denna mångsidiga verksamhet lämna de gladeligen åt dem, som skällas för förrädare och svikare. Själva sitta de ofta vid glaset och kortleken, samlas kring dansbanan och i nöjeslokalerna, glömmande sin revolutionära entusiasm och klasskampen, vägen till seger.

Elittruppen av vaken revolutionär ungdom bekräftar endast regeln, att de stora ungdomskarorna äro slöa för allt ideellt, praktiskt och uppbyggande arbete. Det finnes intet samband mellan ord och handling.

Den som icke ens kan målmedvetet deltaga i organisationsarbetet, är givetvis ännu mindre skickad till att göra revolution. Prata, skrika, skälla på allt och alla — utom på sig själva — är kännetecknet på många dussinrevolutionärer just nu.

Därför: försök att rycka upp dig och se litet närmare på tingen; se hur borgarpressen alltid söker göra gällande, att arbetarna i sina strider för bättre levnadsförhållanden framställa orimliga anspråk!

Har du märkt till exempel hur din egen press tar dig i försvar och tillbakavisar de orättvisa beskyllningarna. Skall du då även i fortsättningen uraktlåta att prenumerera på och stödja dina egna tidningar?''

Tre roliga aftnar i Cirkus.

Dir. Ekberg, som anordnat de mestadels mycket lyckade Cirkus-cabareterna, avslutar säsongen med föreställningar på fredag, lördag och söndag med rikhaltigt och omväxlande program. Slutrealisation, måste man väl få kalla det, eftersom **alla** biljetter säljas till ndesatta priser.

Skolan och den fysiska fostran.

Vid Göteborgs skolförenings sammanträde på Reallläroverket på lördag håller rektor Carl Svedelius från Stockholm föredrag om ''Skolan och den fysiska fostran''. Föredraget börjar kl. 6 e. m. jämte skolföreningen står Sällskapet för friluftslekar som anordnare av mötet, till vilket allmänheten, särskilt ungdomens målsmän och lärare, inbjudas. Utom föredraget förekommer solosång av hr Otto Carlén.

Styrelsen för Transportarbetareförbundets avdelning i Göteborg har beslutat hemställa till De arbetslösas förening att upphäva blockaden mot nödhjälpsarbetena. Samtidigt beslöt man vädja till den kommunala hjälpkommittén att tillhandahålla Skogssällskapets statsarbeten medel så att timpenningen kan sättas till lägst kr. 1: 70.

I oskuldens vita kåpa,

skriver Dalarnas Folkblad, uppträder nu Västerbottens Folkblad och söker genom en viss brännvinsadvokatyr skylla ifrån sig det obehärskade och tarvliga förtalet mot red. Fjeldstad, genom att begära, att vi bevisar de V. F. beskyllt red. Fjeldstad för. Alltså: först har V. F. mage att påstå, att F. av enbart självviska och ekonomiska motiv slutade redaktörsbefattningen, naturligtvis utan att göra sig besvär med att bevisa det, så dumdryg som den tidn. är, och sedan begär man bevis från motsatt håll! För att bättra på den naiva ''Brevlådan'' i torsdagsnumret kör V. F. fram med en rövarhistoria om Vennerström, däri denne glorifieras som martyr för kommunisternas elakheter. Hur denna historia kan ha någon relation till V. F:s smutskastning av en av våra kamrater är svårt att förstå. Men vi ämna visst inte spilla krut på döda kråkor.

Ylefabrikens fackförening i Partille

har samkväm med faninvigning i morgon, söndag, den 24, kl. 3,30 e. m. Fästtalet hålles av Iwan Engerantz, Stockholm, musik utföres av Jonsereds musikkår och sång av manskvartett. Inträdet är endast 1 kr. vadan föreningen torde kunna räkna med ''lapp på luckan''.

En duktig sportmannabragd.

Enligt från konstnären Ossian Elgström ingånget telegram lyckades fotografen Borg Mesch i Kiruna i sällskap med civilingenjör Robert Bjuke från Porjus samt en lapp att onsdagen den 6 april uppnå stortoppen på fjället Akka, som hittills ansetts omöjlig att bestiga. De tre fjällvandrarna behövde fyra dagar från fjällets fot för att uppnå toppen. Färden företogs under snöstorm, och fjällbestigarna voro enligt telegrammet flera gånger nära att frysa ihjäl.

Stockholms folkmängd

utgjorde 1 januari noga räknat 419.788 personer.

Göteborg lånar 1½ milj. till nya spårvagnar.

K. m:t har beviljat Göteborgs stad rätt att, enligt stadsfullmäktibeslut den 22 december i fjol, upptaga ett tillfälligt lån på 1,500,000 kr. för inköp och ombyggnad av spårvagnar.

En miljon för tillbyggnader vid Sahlgrenska sjukhuset.

Drätselkammarens första avdelning tillstyrker en framställning från hälsovårdsnämnden att dess andra avdelning skulle få i uppdrag, att för en beräknad kostnad av sammanlagt 990,000 kr. vid Allmänna och Sahlgrenska sjukhuset uppföra en laboratoriebyggnad med djurstall, obduktionsbyggnad och bårhus, dels att tillbygga sjukhusets köksavdelning i samband med inrättande av kylrum, och dels att utföra tillbyggnader å bad- och röntgenavdelningarna.

F. justitierådet Ernst Trygger

talar i Göteborg å Cirkus onsdagen den 18 maj. Föredraget hålles på inbjudan av Borgerliga Valförbundet.

LEVE RADSREPUBLIKEN!

Årets 1:sta maj-märke, en manifestation för republiken, bör bäras av alla. Rekvirera från Väst-Svenska Kurirens exp., Postgatan 41.

ALINGSÅS.

Platsredaktion, Prenumerations- o. Annonskontor: Alströmergat. 2. Rikstelefon 498.

Stadens inköp av Nolhaga överklagat. Som bekant beslöt stadsfullmäktige den 22 mars att för ett belopp av 200,000 kr. inköpa det godsägare Sörensson tillhöriga Nolhaga säteri. Beslutet ifråga har väckt ett starkt o. berättigat missnöje bland stadens innevånare Detta missnöje har nu resulterat i att beslutet ifråga överklagats hos länsstyrelsen dels av ombudsman A. Agrell och dels av hr Rich. Åman m. fl.

Vi erinra om Folkets husföreningens fortsatta möte om söndag kl. 2 e. m. i Kinnematograflokalen. Samtliga ombud och enskilda andelsägare torde infinna sig.

Från Skene.

Sv. textilarb.-förb. avd. n:r 50

hade ord, möte lördagen den 16 d:s då bl. a. behandlades ett cirkulär från förbundet angående de nu förda underhandlingarna. Vid dessa hade arbetsgivarnas underhandlingsdelegerade erbjudit 20 % lönesänkning, men denna erbjudan hade naturligtvis inte arbetarnas underhandlingsdelegerade erbjudit 20 % lönesänkning, men denna erbjudan hade naturligtvis inte arbetarnas underhandlingsdelegerade kunnat gå med på. Detta var ju inte så märkvärdigt. Men i stället hade arbetarnas delegerade framkommit med ett förslag om 15 % sänkning 1:sta kvartalet 5 % andra och ytterligare 5 % sista kvartalet 1921; alltså 5 % mer än arbetsgivarna krävt. Visserligen ville arbetsgivarna hava fria händer för sänkning sista kvartalet 1921, men vi anse det vara lämpligast att inte binda oss på något avtal under sådana villkor. På grund av ovannämnda beslutade avdelningen uttala sin skarpaste protest emot förbundets underhandlingsdelegerade och särskilt förbundsstyrelsen, som på ett sådant konstigt sätt för arbetarnas talan och vi hoppas att dessa herrar är flyttbara. Förbundets medl. börja kanske inse, att de äro överflödiga. Till sist uppmana vi samtliga förb. avd. att noga behandla nämnda cirkulär.

Enligt uppdrag
Reinh, Andersson. **Hj. Skoglund.**

TACK!

Härmed framföres ett hjärtligt tack till alla de arbetskamrater, som bidragit till den penninggåva, jag under min arbetslöshet mottagit.

Tack för solidaritetsbeviset, kamrater.
Skene den 21 april 1921.
Reinh. Andersson.

Till kommunerna i Västra Sverges partidistrikt.

Distriktets årskonferens hålles söndagen den 8 maj kl. 10 f. m. i Arbetareföreningens P-sal, Göteborg.

Mycket viktiga frågor; främst ställningen till partiet efter kongressen, föreligger till behandling.

Samtliga kommuner inom distriktet måste representera å konferensen.

Representation sker enligt de stadgeenliga grund[illegible]

Föranstalt[illegible] val av ombud och in[illegible] till V. U. adress Exp. [illegible] 6, Göteborg.

Med partihä[illegible]

Verkställande Utskottet.

Till Ungdomsklubbarna i Halland.

Enligt cirkulär från förbundsstyrelsen är alla klubbar rapportskyldiga för barnverksamheten. Särskilda rapportblanketter äro utsända varav 2 skall skickas till distriktsstudieledaren och en behållas av klubbens studieledare. Finns ej barngille inom klubben skall raporten ändock insändas med uppgift om hur många ex. av Barntidningen som säljes o. s. v. (Se rapportens baksida.)

Klubbstyrelserna uppmanas tillse att denna rapportering så fort som möjligt blir fullgjord.

Med kamrathälsning
John Jacobsson,
studieledare.
adr. Haverdal, **Harplinge.**

Till
STUDIECIRKLAR OCH BILDNINGSUTSKOTT I VÄSTERGÖTLAND OCH DALSLAND.

Kamrater!

Till varje cirkel har i dagarna utsänts blanketter för vårrapporteringen. Cirklarna uppmanas härmed att om möjligt ha klart med rapporteringen till 1:sta maj.

Biblioteksredogörelserna utsändas med det snaraste. Dessa skola vara klara och till mig insända senast den 15 maj.

Till varje cirkel har även utsänts A. B. F:s cirkulär om kamp mot smutslitteraturen. Dessa cirkulär bör upptagas till allsidig behandling, å platser där bildningsutskott finnat bör arbetet organiseras av dessa.

Kamrater! Gör allt vad ni kan för att denna A. B. F:s kamp mot den landsfördärvande smutslitteraturen må bliva så effektiv som möjligt är.

Tidaholm i april 1921.
Med kamratlig hälsning
Carl Eng.
A. B. F:s instruktör i Västergötland och Dalsland.

På verkstaden ''Braz'' i Odessa har man utrustat tvenne självförflyttande reparationsverkstäder, avsedda att reparera lantbruksredskap åt bönderna i de olika distrikten.

*

I Baku har man uppfunnit ett tvålsurrogat som tillverkas av lutavfall. Tillverkningen därav uppgår för närvarande till 30,000 pud i månaden.

*

I Klintsyj, Ryssland, har man igångsatt Subovska hampspinneriet, det enda i sitt slag i denna del av landet. Fabriken har försetts med råmaterial och bränsle för hela sommaren.

*

För några dagar sedan återupptog den kända galoschfabriken ''Treugolinik'' arbetet, som legat nere i 7 veckor. Fabriken har från marinförrådet erhållit 60,000 pud nafta och av Petrograds bränslekommitté 400 kubikfamnar ved.

è

Arbetet har återupptagits vid statens första tobaksfabrik i Petrograd (f. d. La Ferme) och på den tredje (f, d. Sjaposjnikoffs fabrik), som varit nedlagd på grund av bränslekrisen. Sålunda är arbetet nu i full gång.

Ungdomsrörelsen.

Bohusläns distrikt av Ungdomsförbundet

höll årskonferens i Lysekil söndagen den 10 dennes. C. S. representerades av Iwan Engcrantz, Stockholm, och valkretsstyrelsen för Bohusläns norra av Gösta Karlsson, Uddevalla. Konferensen öppnades å D. S:s vägnar av Gustaf Engelbrektsson som hälsade ombud och övriga deltagare välkomna. Därefter förrättades val av kongressfunktionärer. Till ordförande valdes Paul Manula, Lysekil, till sekreterare och referent Ernst Söderqvist, Uddevalla. Resefördelningskommitté blev Axel Friedell, Lysekil och Gustaf Bergqvist, Uddevalla samt justeringsmän Gustaf Engelbrektsson och Axel Friedell.

Verksamhetsberättelserna från D. S., studie- och barnledaren samt revisorerna föredrogos och lades med godkännande till handlingarna. Av desamma framgick att ett intensivt agitationsarbete bedrivits under det gångna året. Som talare hade anlitats Kata Dalström, Carl Stålbärj, Iwan Engcrantz, Karl Greek, Albin Ström och Gösta Karlsson.

Victor Nilsson hade i Uddevalla och Lysekil hållit 4 föreläsningar om ''Socialismen'' och distriktsstudieledaren hade hållit en offentlig och två enskilda föreläsningar om ''Värt studiearbete''. Full och tacksam ansvarsfrihet beviljades den avgående D. S. Beslöts att förlägga V. U. till Uddevalla och som funktionärer i detsamma valdes Gösta Karlsson, ordf., Torsten Strömberg, kassör, och Gust. Bergqvist, suppleant Henning Bergman. Som övriga ledamöter i D. S. valdes Hjalmar Johansson och Gustaf Engelbrektsson, suppleant Axel Friedell, Lysekil, studieledaren, Ernst Söderqvist, Uddevalla, omvaldes.

Namnfrågan inleddes av C. S:s representant. Efter en kort debatt beslöts i enl. med inledarens förslag att uttala sig för att instundande förbundskongress ändrar namnet till ''Sveriges Kommunistiska Ungdomsförbund''.

Angående ''Stormklockans'' spridning beslöts uppdraga åt D. S. att uppmana klubbarna att göra allt vad göras kan för ''Klockans'' spridning. Agitations- och ombudsmannafrågan överlämnades åt D. S. i och för utarbetande av detaljerade förslag vilka skulle föreläggas partiets och ungdomsförbundets ledningar med begäran om största möjliga anslag.

Enligt studieledarens förslag uttalade sig konferensen för anordnandet av en instruktionskurs i studiearbetet, ävensom att varje rapporterande studiecirkel inom distriktet skulle erhålla ett anslag av 10 kr. för bokinköp såvitt distriktets ekonomi det tillåter.

Verksamheten bland barnen diskuterades och beslöts tillställa klubbarna ett cirkulär med uppmaning att göra vad på dem ankommer för barngillens bildande och Barntidningens spridning. I enlighet med motion från Uddevalla klubb[illegible] åt V. U. och studieledaren [illegible] gångsätta in- [illegible] av [illegible] att [illegible] na mottag[illegible] stupade kommunisters b[illegible]m lämplig inackordering under sommaren. På kvällen var anordnat samkväm för konferensdeltagarna och Lysekilsklubbisterna. Därvid höll Iwan Engcrantz ett intressant och medryckande föredrag om sin resa till Murmansk och vistelsen därstädes. Dessutom förekom deklamation av Karin Lindblom och Gösta Karlsson, solosång av Axel Friedell samt servering och dans. Konferensen präglades av arbetslust, enighet och kampglädje vadan den inger goda förhoppningar om det framtida arbetet för de kommunistiska idéernas seger i Bohuslän.

Hushållningen vid Göteborgs spårvägar.

Spårvägens nya biljettsystem hade bland andra fördelar den, att en stor del av kontorspersonalen blev överflödig.

Statistiken sköter nu konduktörerna så gott som själva ävenså sortering och räkning av pängar m. m. Bland överflödig personal befanns även extraförmän och man tänkte nu allmänt att dessa skulle återbördas till sina vagnar igen. Så blev dock ej fallet. När man länge och väl funderat på saken befordrades dessa, plus nya dito till kontrollörer. Den förut stora och av arbetsbrist lidande ordinarie förmanskåren borde räckt till att kontrollera vagnarna. Saken är den att med detta nya system kan ju konduktören själv kontrollera sin vagn. Och om då någon gång en förman hjälpte honom, för att samtidigt kontrollera konduktören, borde ju detta räcka. Varken allmänheten eller konduktörerna har givit anledning till hållandet av det n. v. stora antalet kontrollörer. Och de rapporter, som kontrollörerna inlämna över gratispassagerare är ej så stort, att något bärande skäl finns för dessa kontrollers existensberättigande. Om dessa överflödiga kontrollörer fick sina vagnstjänster tillbaka gjorde de säkert spårvägen och allmänheten bättre tjänster. Motsvarande antal man kunde i stället anställas vid banavdelningen för att packa under rälsen så att spåren lågo någorlunda jämt och ej som nu då vagnarna galoppera fram och genom sin skakning gör folk formligen sjösjuka under en spårvagnsresa.

Att förmännens antal räcker till kan man förstå om man tar Långedragslinjen som exempel.

Där går under vintern fyra vagnar i ordinarie trafik. Å linjen är fem förmän anställda plus fridagsavlösare åt dessa. Dessutom två kvinnliga expeditriser.

Att Långedragslinjen blev gynnad under dir. Zells regim är ej att undra på. Han bodde ju därute. Men att man ej reformerar nu är att undra på. Den kvinnliga personalen tycks som enda syssla ha att passa telefon och ta emot order sådana som t. ex.: ''Snälla fröken, gå och köp en tårta och en flaska grädde. Skicka ut det med 2,05-vagnen. Jungfrun kommer ner och hämtar det. Jag kommer in i morgon och betalar'', o. s. v. De äro överklassens betjäning. Den nytta den stora allmänheten har av dem är minimal eller ingen. Det är mycket som skulle kunna belysas, bevisande att det Zellska systemet ej på långt när är slut.

Härmed är inget personligt riktat mot den kvinnliga betjäningen eller fyra av förmännen: de kan anses vara mönster för spårvägens trafikförmän med avseende på humant bemötande både mot personal och allmänhet. Den femte, förman M., är raka motsatsen och förut omnämnd i V. S. K.

*

Vid löneregleringar med personalen drager man alltid fram med ''spårvägens dåliga ekonomi''. På så sätt blir personalen lidande för en felaktig ''hushållning''. Det enda möjliga att avhjälpa fel och brister till allas belåtenhet vore upprättandet av driftsråd, där den spårvagnsåkande allmänheten, personalen och den tekniska ledningen vore representerad.

=32.

Till

A. B. F:s studiecirklar och lokala bildningsråd.

Som av utsända cirkulär framgår har A. B. F:s representantskap beslutat att en intensiv och planmässig kamp mot smutslitteratur [illegible] av förbundet organisation[illegible] ovannämnda cirkulär ha riktlinjerna för denna kamp uppdragits. Utöver detta vill centralbyrån uppmana Eder att snarast å Eder ort organisera denna kamp. Affischer och cirkulär rekvireras från centralbyrån. Affischerna kosta 15 öre pr st. Av cirkuläret erhålles nödigt antal ex. gratis. Förberedelser för försäljnng av goda och billiga böcker böra omedelbart vidtagas. Vidare uppmanas Ni att till centralbyrån anmäla och insända ett ex. av de tidningar, som intaga annonser om mindervärdig litteratur. I övrigt föres kampen på för varje plats lämpligaste sätt. Rapport om Edra åtgöranden i denna sak emotses, liksom vi givetvis äro tacksamma för alla uppslag för att göra denna kulturkamp så effektiv som möjligt.

Angående **årsavslutningen** meddelas, att centralbyrån i likhet med föregående år kommer att utsända ett ex. av biblioteksredogörelsen delvis ifyllt. Utöver detta lämnas till varje bibliotekarie en specifikation över bokförvärven under arbetsåret. Vi vädja till såväl studieledare som bibliotekarier att insända resp. rapporter i stadgad tid. Om alla göra sin skyldighet härvidlag kan A. B. F:s redovisning väsentligt underlättas och statsanslagen utsändas betydligt tidigare. Må därför alla hjälpa till att få årsavslutningen verkställd inom stadgad tid: alla värrapporter insända till den 1 maj och alla biblioteksredogörelser till den 15 maj!

Broschyren **Bildningsarbetet** bör av cirklarna rekvireras och säljas i större utsträckning än hittills. Framförallt är det nödvändigt att varje cirkelmedlem och ombud i bildningsrådet äger kännedom om bildningsarbetets organisation. Dessutom är det en uppgift för cirklarna att bland allmänheten väcka intresse och förståelse för bildningsarbetet. Både som uppslagsbok i det praktiska arbetet och som propagandaskrift lämpar sig ifrågavarande broschyr utmärkt. Den erhålles för 50 öre pr ex. om 10 ex. rekvireras. Bokhandelspris 75 öre.

Då till centralbyrån inkommit klagomål från cirklarna att Bokstugan i år icke kommit dem tillhanda, få vi meddela att någon prenumeration för samtliga cirklars räkning i år ej har verkställts. De cirklar, som önska tidskriften ifråga böra därför anmäla detta till centralbyrån, som förmedlar prenumeration utom å Bokstugan även å Biblioteksbladet och Studiekamraten.

Bokinköp för egna medel verkställes av varje omtänksam cirkel redan på våren eller försommaren. A. B. F:s anslag utgår ånyo efter samma grunder som förra året, d. v. s. med 20 % å insänt belopp samt 15 kr. till första cirkeln på ny plats. Bokförmedlingsfrågan håller f. n. på att utredas och hoppas vi att åtgärder inom den närmaste tiden skola kunna vidtagas för att få slut på de missförhållanden, som vidlåda den nuvarande bokförmedlingen.

En **studieledarekurs** anordnas även i år av A. B. F. Kursen, som förlägges till Brunnsviks Folkhögskola, kommer att anordnas i juli eller augusti och pågå en vecka.

Kursen kommer att omfatta föreläsningar om bildningsarbetets organisation, instruktion i studiecirkelarbetet och biblioteksskötsel, samt ett par serier föreläsningar med studieanvisningar i för arbetarklassen aktuella ämnen.

Avgiften för deltagande i kursen är 50:— kr. För denna avgift erhålles fritt uppehälle under kursen samt fria resor.

Ansökningar om deltagande i kursen mottagas intill den 1 juni och bör sökande uppgiva vilken cirkel han tillhör. Endast studieledare, bibliotekarier och cirkelmedlemmar inom A. B. F. få deltaga i kursen.

Brunnsvik, Sörvik i april 1921.

A. B. F:s centralbyrå.

Moskva-sovjeten har vidtagit åtgärder för öppnande av en mängd nya barnhem i Moskva och i landsorten. Stora summor ha anslagits för barnavårdsanstalternas underhåll och deras förseende med kläder, undervisningsmaterial, medicin etc.

*

Meddelanden från den Tatariska republiken beskriva den stora glädjen och tillfredsställelsen bland den tatariska bondebefolkningen med anledning av den nya livsmedelsbeskattningen och i samband med denna träffade förhållningsregler.

Med anledning av att en person, som uppträtt osolidariskt under strejken vid Bo[illegible]fors Sulfitfabrik, och nu fått anställ[illegible] å ångaren "K[illegible]", som upehåller kustfarten på Jälslands- o. Trollhätte kanaler, har underteknad organisation förklarat allt arbete för "Kapellas" räkning i blockad, så länge nämnda person vistas ombord,, och har anställning, å nämnda ångare. Blockaden kvarstår tills vi annorlunda meddelat.

Bengtsfors i Mars 1921.

För avd. n:r 328 av Sv. Grov- o. Fabr.-arb.-f.
Strejutskottet.
g:m J. B. Jansson.

BLOCKAD!

Som Speditionsfirman Axel H. Ågren avskedat sina chaufförer på grund av arbetsbrist och det visat sig att bilarna ändock varit i funktion i förmäns och månadskarlars händer samt att uppgörelse i detta fall ej kunnat ernås förklara vi härmed fr. o. m. tisdagen den 5 april 1921 ovannämnda firmas bilar i blockad för all speditionskörning, och komma de personer som taga befattning med desamma att behandlas därefter.

Göteborg den 5 april 1921.

För Chaufförernas Fackförening
(Avd. 61 av Sv. Transportarbetareförbundet)
Styrelsen.

BLOCKAD.

På grund av att träarbetarna vid A.-B. Svenska Denofa blivit lockoutade för att de vägrat mottaga lönereducering, förklaras härmed allt träarbete, tillhörande nämnda bolag, i blockad fr. o. m. 7 april 1921 tills uppgörelse träffats med undertecknad organisation. Blockaden kvarstår oavsett vem som övertager arbetet.

Nödinge Lokala Samorganisation.

Den man som sparat 50 kr.
kan med detta belopp såsom första inbetalning bliva ägare till en tomt för
Ett eget hem.
Tillträde genast, då första inbetalningen är gjord, därefter amorteras återstående köpeskillingen med minst kr. 5:— i månaden.
Tomter finnas på skilda platser i och utom Göteborg.
MARTIN JOHANSSON
Skeppsbron n:r 2.

Försäljning
av
Bräckkorv till kr. 2.— pr kg.
Köttkorv » » 1.— »
Köttfärs » » 2.— »
Biffkött » » 3.50 »
Salt Fläsk » » 3.50 à 4.—
Fredagar och lördagar uti
Hästköttaffären — Torghallen

3:75
(½ dussin)
är priset på en äkta felfri vackert dek. kaffekopp i denna vecka.
Bordserviser, dek. från kr. 36:—.
D:o, äkta finfina, 59 delar, från kr. 145:—.
Tvättserviser, dek., 4 delar, från kr. 9:—.
Kaffekoppar, äkta dek., sekunda, kr. 5:50 pr duss.
Tekoppar, äkta dek., felfria, fr. kr. 12:— pr duss.
Uddasaker av Porslin och Glas till extra billiga priser.
ERIK WALDIN
Bosättningsaffär
Övra Husargatan 1 (hörn. av Skanstorg.)
Tel. 12272, 9235.

Slakteriavfalls-produkter
försäljas fortfarande från våra försäljningsavdelningar:
SALUHALLEN (stånd 18–19) hela veckan.
GÅRDA TORG varje lördag.
MÖLNDALS TORG varje dag.
OBS.! Priserna ytterligt sänkta!
A.-B. Schaub & Co.
Göteborg.

Arbetare

som söka anställning vid Göteborgs stads olika arbeten, vid Byggnadskontoret, Gas- och Elektricitetsverket, Spårvägen, Renhållningsverket, Slakthuset och Vedbyrån, anmodas att innan plats antages meddela sig med Svenska Kommunalarbetareförbundets Expedition i Arbetareföreningens hus i Göteborg, säkrast vardagar 5—7 utom lördagar, Telefon 8685.

Kommunalarbetares Samorganisation
Göteborg

BLOCKAD!

Arbetslösa obs.! Blockaden mot Skogssällskapets statsarbeten och övriga s. k. nödhjälpsarbeten kvarstår tills dess att å respektive platser gällande grov- och kommunalarbetarelöner betalas.

Arbetare, bliv ej förrädare mot din klass!

Den som tager befattning med nämnda arbeten, innan uppgörelse blir träffad, betraktas som blockadbrytare och behandlas därefter.

Verkställande Utskottet.

BLOCKAD.

Som arbetsledningen vid A.-B. Göteborgs-Dals och Göteborgs pappersbruk i Tingstad avskedat samtliga arbetare, i strid mot gällande överenskommelse förklaras samtliga arbetsplatser i blockad.

För Svenska grov- och fabriksarbetareförb.:
STYRELSEN.

MINNESLISTA.

GÖTEBORG.

GÖTEBORGS KOMMUNISTISKA ARBETARKOMMUNS EXPEDITION,
Andra Långgatan 6 (2 tr.) hålles öppen alla vardagar 12—2 midd. 5—7,30 e.m.
KOMMUNSTYRELSEN.

S. J. SOC.-DEM. VÄNSTERKLUBB
avhåller ord. möte första torsdagen i varje månad kl. 7,30 e.m. i Arb.-för. P-sal.

GAMLESTADENS S.-D. U.-K.
avhåller möte första och tredje tisdagen i varje månad kl. 7,30 e.m. i lokalen: Artillerigatan 13.

GÖTEBORGS KOMMUNISTISKA UNGDOMSKLUBB
sammanträder 2:dra och 4:de tisdagen i varje månad kl. 7,30 e.m. å lokalen: Södra Allégatan 12. Korr. sekr. David Larsson, 4:de Långgatan 10 B.

GÖTEBORGS VÄNSTERSOCIALISTISKA KVINNOKLUBB
avhåller möte 2:dra och 4:de torsdagen kl. 8 e.m. i varje månad i lokalen S. Allégatan 12. Korespond. sekr.: Vilma Jansson, Vattugatan 1.

LINDHOLMENS S.-D. U.-K.
har möte varje tisdag kl. 7,30 e.m. å Aftonstjärnans lokal, Lindholmen. Korrespond. sekr. Gunnar Forsgren, adr.: Cigarraffären Fram, Gbg 9.

MAJORNAS KOMMUNISTISKA UNGDOMSKLUBB
sammanträder 4:de tisdagen i varje månad kl. 8 e,m. å lokalen: Bangatan 10.

OLSKROKENS KOMMUNISTISKA UNGDOMSKLUBB
har sammanträde 1:sta och 3:dje torsdagen i varje månad kl. 7,30 e.m. Lokal: Bondeg. 14.

MÖLNDALS S.-D. U.-K.
har möte varje torsdag kl. 7,30 f. d. Folkets Hus.

PARTILLE S.-D. U.-K.
håller möte varannan tisdag kl. 8 e.m. i Byggnadsföreningens lokal. Korr. sekr. Edit Hagberg, Partille.

FALKÖPINGS S.-D. U.-K.
håller möte i Verdandis lokal varje torsdag kl. 8,30 e.m.

VARGÖNS S.-D. U.-K.
avhåller ordinarie möte varje söndag kl. 12 e.m. i Folkets Hus. Nya medlemmar vinna inträde.

TIDAHOLMS VÄNSTERKOMMUN
har ord. möte i Folkets Hus 2:dra söndagen i varje månad kl. 11 f.m. Ordf. och korresp. sekr. Gottfr. Johansson, Hagavägen 6 A, Tidaholm. Nya medlemmar vinna inträde.

ÖDEBORGS SOC.-DEM. VÄNSTERKOMMUN
har ord. möten 3:dje fredagen i varje månad kl. 7 e.m. i Folkets Hus.

ALINGSÅS.

ALINGSÅS SOC.-DEM. UNGDOMSKLUBB
avhåller ord. möten varje onsdag kl. 8,15 e.m. i N. O. V:s lokal, Solgatan 5.

ALINGSÅS SOC.-DEM. VÄNSTERKOMMUN
avhåller ord. möten sista tisdagen i varje månad kl. 8,15 e.m. i N. O. V:s lokal, Solgatan 5.

LOGEN 521 FRAMTID AV N. O. V.
avhåller ord. möten 1:a och 3:dje fredagen i varje månad kl. 8 e.m. Lokal: Solgatan 5.

SV. LANTARBETAREFÖRBUNDETS AVD. N:o 263
i Alingsåstrakten avhåller ord. möten 3:dje söndagen i varje månad kl. 2 e.m. i N. O. V:s lokal, Solgatan 5.

Ovanstående organisationers medlemmar torde observera mötestiden och mangrannt besöka mötena. Betala punktligt kontingenten!

Ordning och punktlighet måste råda inom organisationerna!

BORÅS.

BORÅS KOMMUNISTISKA ARBETAREKOMMUN
avhåller ord. möte 4:de tisdagen i varje månad kl, 7 e.m. i Folkets Hus C-sal. Ordf. o. korr. sekr. Albin Sohlström, Stengärdsg. 30.

BORÅS S. D. U. K.
avhåller möte 2:dra och 4:de torsdagen i varje månad kl. 7,30 e.m. i Folkets Hus B-sal. Korr. sekr. Alb. Sohlström, Stengärdsgat. 30.

UDDEVALLA.

UDDEVALLA VÄNSTERKOMMUN
avhåller ordinarie möte torsdagen den 24 mars å vanlig tid och ställe.

VÄNERSBORG.

VÄNERSBORGS S.-D. U.-K.
håller möte varje söndag kl. 6 e.m. i Folkets Hus. Korr. sekr. G. Schön, Mariero, Vänersborg.

GROV. o. FABRIKS AVD. 103
har möte i Folkets Hus 2:dra torsdagen i varje månad kl. 7 e.m.

TÄNDSTICKSARBETARNES SEKTION
har möte 4:de torsd. i varje månad kl. 7 e.m. å Folkets Hus.
Besök mötena!
STYRELSEN.

VÄNERSBORGS ARBETAREKOMMUN
avhåller ord. möte 4:de måndagen i varje månad kl. 8 e.m. i Folkets Hus. Nya medlemmar välkomna! Korr. sekr. O. A. Dahllöv, adr.: Vänersborg.

ARLA MJÖLK
DISTRIBUTION PÅ GLASFL.
ARLA MJÖLKSERVERING
14 DROTTNINGGATAN 14

Ångbageri A.-B.
ROSENLUNDS Bröd
försäljes i J. A. M. A.-B., Åsen & Jordhammars, och Arla mjölkförsäljningslokaler. Tel. 6026, 7071.

Lingonsylt
av vår erkänt goda kvalité finnes hos alla välsorterade Speceri- och Matvaruhandl.
Observera noga fabriksmärket.
Aktiebolaget SKOGSBÄR
Telefon 4160, 10399, 19299.

Allmänna Byggnadsaktiebolaget
Kontor: Skeppsbron 4. Telefon 18504.
Snickerifabrik:
Margretedals snickerifabrik. Tel. 19553.
Utför alla slags byggmästeriarbeten såsom ny-, om- och tillbyggnader, samt reparationer av fastigheter till moderata priser.

Linolja
Färger
Fernissor
Takpapp och
Prima Asfalttjära
Byrman & Johanson
Karl Gustavsgatan 69 B
Tel. 4284.

Trävaruaktiebolaget VERMLAND
Lilla Bommen — Göteborg
Telefoner 9111 & 2540, 1141
Byggnadsmaterial
Ny priskurant med sänkta priser

Innan Ni börjar
i någon Chaufförskola så begär ett prospekt från Göteborgs Prakt. Chaufförskola. Adr. Gullbergsvass. Tel. 15689, 17327.

Begagnade bättre
Herrkläder
försäljas såsom: Redinggot-, Jaquette- och Smokingkostymer, Höst- och Vårrockar, Kavajkostymer, Skodon m. m.
Hallgrens Beklädnadslager,
Vallgatan 18.

Mölndals
Cigarr- & Skoaffär
REKOMMENDERAS!

GYNNA
Cigarraffären Fram
LINDHOLMEN
BÄSTA INKÖPSKÄLLA FÖR TOBA., KORTVAROR, VYKORT, TIDNINGAR OCH BÖCKER

Ombottna med träbottnar
Edra utslitna Toffler, Känger och Stövlar
Trätoffelfabriken, Brogatan

Ett år i Bridewell.

(Korrektionshuset)

Blad ur den amerikanska krigsbarbarismens historia

av VILDFÅGELN.

30

Han började bråka och fick då ett par bättre som stulits från någon annan.

En av kamraterna ville lämna in sina glasögon, när vi kommo, men fick inte. Sedan var det någon som stal dem. Han rapporterade det för vakten, men denne sa' att de hade tagit vara på dem, och det var nog sant, men ägaren fick dem aldrig tillbaka. De kostade 10 dollar och voro värda att ta vara på. Denna kamrat höll sedan på att förlora synen därför att han var van vid glasögon.

En annan kamrat hade fått sina strumpor bortstulna när han var och badade. Regeln var att en fick lämna tillbaka sina gamla för att få nya, så han gick och anmälde sin olycka för vakten. ''Ja, dä är bra John'', sa' denne, ''gå du och stjäl ett annat par''. På det sättet blev det ju alltid någon utan strumpor i det sista!

I cellhuset är det egentligen inte mer än två som en har något att göra med, en dagvakt och en vakt som kommer efter middag och vanligen stannar till 9 på kvällen. Den egentliga nattvakten ser en inte mycket till. Den förste dagvakten i norra cellhuset, när vi kommo, var en tämligen frodig böhmare, som av naturliga skäl inte gick så mycket omkring och därför var ganska omtyckt. Han efterträddes av en irländare med namnet George Doyle. Denne va r mer lik en farmare än något annat och då jag hade anledning att tala till honom, något som inte hände mer än ungefär en gång i månaden — varje gång jag ville skriva ett brev — tog han på sig en stram, hög min, ganska likt fru Jiggs i ''Bringing up Father''.

En gång i mitten av november föll det mej in att be om tillåtelse att gå till deputins kontor. Jag ville skriva ett brev till Sverge och det fick ju vara på svenska. Han försökte först övertyga mej om att det inte gick att få en sådan tillåtelse och då jag upplyste att en annan av kamraterna fått skriva förnekade han detta. ''Skriver ni inte alltid ut på svenska vad ni vill?'' grymtade han slutligen i hånfull ton. ''Vi käner till ditt spel; du borde ha ett jobb på ett tidningskontor!''

Jag kringgick sammansvärjningen i alla fall senare genom att skriva ett brev på engelska till en kamrat i Sverge med begäran att fortskaffa det, men så vitt jag vet kom det aldrig fram.

I det hela var han annars ganska hygglig. Särskilt var han noga med att det skulle göras rent överallt och brydde sig inte mycket om att någon rökade för han rökade pipa själv. Men om någon träffades på ett galleri där han inte hade sitt arbete eller om han misstänkte att någon sålde tobak eller annars hade pengar på sig var han inte sen att söka genom fickorna. Inte ens hans närmaste underhuggare kunde känna sig säkra, men vanligen kom det inga efterräkningar för dem, vilket betydde att han behöll bytet och inte rapporterade syndarna. Sådana små snedsprång var han dock inte ensam om; det hände med nästan alla vakterna och det sades kring cellhuset att om en bara har pengar så kan en få vad som helst. Jag hörde en otrolig historia berättas om en man som arbetade i issågarelaget. Vakten fråga honom hur det stod till med honom och till svar att det var mycke dåligt (I feel rotten). ''Tror ni att fylla skulle göra er något gott?'' tillfrågades han. Svaret blev att det var väl inte lönt att tänka på ''något sådant härinne''. Det låg inte alls utom möjligheternas område menade vakten. Några dagar senare gav han extra förplägnad till hela laget och de arbetade lika mycket på den dagen som de gjort på en vecka förut. Det skulle ha hänt för ett par år sedan, såvitt jag kunde fatta det när jag hörde ett par arbetskamrater tala om det.

Det var inte så sällan en ''husundersökning'' bringade i dagen pengar uppenbarligen avsedda för någon av vakterna för någon favör. En gång hittade de 160 dollar i en av tvätteriarbetarnas celler. Det var under middagsrasten så någon hade väl skvallrat.

I två fall äro fångarnas välfärd beroende på vaktens välvilja: i fråga om det dagliga brödet och uppvärmningen om vintern. Det var rätt hyggligt med värmen före nyår, utom några gånger, synbarligen utan särskild anledning, men efter nyår, när den värsta kylan kom, var det förfärligt. För några dagar var det visserligen brist på kol, men sedan fortfor vakten att inte släppa på ångan, som det sades för att väggarna skulle hålla sig vita. Man hade nämligen vitlimmat väggarna och när det blev varmt inne smältes snön på taket och zebaränder på väggarna blev följden. Vakten hade överrock och tjocka kläder på sig jämt, så han kunde kara sig utan obehag men för oss var det ett ständigt lidande. Det vill säga något att sova under en enda trasig bomullsfilt när temperaturen ständigt är vid fryspunkten. — Vattenledningen till tvålrummet frös flera gånger.

Det hade ju gått an om det varit kallt jämt, eller om temperaturen hållits vid en någorlunda lagom nivå, men ibland släpptes ångan på så det blev så hett att det är förvånande att ingen dog av brist på luft. Inga fönster öppna — ingen luftväxling. Fönsterna voro alltid stängda på vintern och alltid öppna på sommaren.

En dag svimmade ett par av skrotgårdsarbetarna under middagsrasten. Nästan varenda man i cellhuset hostade eller var förkyld. En morgon vid den tiden, när jag gick över till sjukhuset var det 10 i linan från norra, 24 från södra och 1 från västra cellhuset. Det syntes vara en ganska noggrann mätare på förhållandena i de olika cellhusen.

Middagar och kvällar när alla kommo in, brukade de skrika ''Steam'' eller ''Heat'' om det var kallt, och ''Open the Windows'' om det var för varmt. Och naturligtvis var det alltid en del som skreko tvärtemot de andra. Någon gång hände det att skriken gjorde verkan, men lika ofta hände att vakten kom på ledaren för kören (han som började med ''Everybody — steam; alla — ånga) eller att han högg någon på måfå och satte i hålet.

Det hände också — föe jul; efter den tiden var det aldrig behövligt — att någon kastade en bok eller en brödbit mot ett fönster för att få lufthål, men det hämnade sig vanligen med att alla fingo frysa fram på morgonen. Det var inte så lätt att upptäcka en del liv, för luften i fjärde våningen, under taket var förfärlig. Utandningar och utdunstningar från hundratals fångar och lukten från ett halvt tusental hinkar som steg upp där kan endast jämföras med det varmaste och lortigaste svinhus jag någonsin stuckit min näsa in i. När jag fick gå upp där ibland för att plocka upp bunkar fick jag skynda mej ner för att inte kvävas. I sådan luft fick omkring 150 man äta sina måltider och sova.

Intill jultiden existerade inte ''brödfrågan'' i begränsad mening, men väl matfrågan. Alla fingo då vanligen ett par botar bröd till varje ''mål'' och ett par bullar på morgonen, och det var mer än någon kunde äta upp. Brö't var dock så osmakligt, degigt och klibbigt, att de flesta slängde bort hälvten. Så när de börja med ''vetelöa'' dagar på utsidan minskades brödransonen till hälvten och bullarna avskaffades. Det blev formliga indiantjut om mer bröd var kväll, men hjältarna, som äro så modiga när de ha en revolver i näven, kunde inte arbeta upp nog kurage för att gå till Siman och begära mera bröd. En tid var brö't alldeles svart och surt, och hårt som sten. Då fingo vi två bitar och naturligtvis försökte alla att få så många som möjligt och kastade sedan ner dem på stengolvet. Vakten hade så ett par män att plocka upp dem i säckar och kallade sedan in Siman och visade det för honom. Följden blev att det därefter inte blev mer än en bit bröd i taget. En och annan fick nog en bit bröd extra, om de tiggde riktigt ödmjukt, men om de stal en bit kunde det hända att de fingo ett slag i skallen.

(Forts.)